

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ในจังหวัดนังงา ปี 2535

FARMERS' MOTIVATIONS FOR MEMBERSHIP ENROLMENT IN AGRICULTURAL
COOPERATIVES IN PANG-NGA PROVINCE, YEAR 1992

โดย

นางสาวสุภาวดี นิลนกิจ

เสนอ

บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ (สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2535

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์
สาขา

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร
ภาควิชา

เรื่อง แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ปี 2535
FARMERS' MOTIVATIONS FOR MEMBERSHIP ENROLMENT IN AGRICULTURAL
COOPERATIVES IN PANG-NGA PROVINCE, YEAR 1992

นามผู้วิจัย นางสาวสุภาวดี พัฒนกิจ

ได้นิยามเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัญชา ไตรวิทยาคุณ)

วันที่ 28 เดือน ๕ พ.ศ. 35

กรรมการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ ยรรยง สิทธิชัย)

วันที่ 28 เดือน ๕ พ.ศ. 35

กรรมการ

(อาจารย์โสภณ มงคลวัฒน์)

วันที่ 28 เดือน ๕ พ.ศ. 35

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์ณรงค์ สร้อยทอง)

วันที่ 28 เดือน ๕ พ.ศ. 35

บัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร. อานนท์ เทียตรง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 30 เดือน ๕ พ.ศ. 35

คำนิยม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัญชา ไตรวิทย์คุณ ศาสตราจารย์ พิเศษ ยรรยง สิทธิชัย และอาจารย์โสมณ มงคลวัจน์ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิเชียร วันชัยนาวิน ซึ่งเป็นผู้แทนบัณฑิตศึกษาที่เข้าร่วมชี้แนะในการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาอนุเคราะห์จาก อาจารย์วัลลภา คชภักดี อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อภิชาติตรากุล ที่ได้ตรวจทานแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ รวมทั้ง นายอุทัย วิเชียรมณี สหกรณ์จังหวัดพังงา และข้าราชการสหกรณ์ในจังหวัดพังงา ที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลและสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ที่จะล้มเสียมิได้ ผู้วิจัยขออ้อมรำลึกถึงพระคุณบิดามารดา ที่คอยเป็นกำลังใจ ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ สถาบันการศึกษาที่ผู้วิจัยได้รับการศึกษา รวมทั้งกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้ให้ความสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

สุภาวดี พัฒนกิจ

ธันวาคม 2535

สารบัญเรื่อง

	หน้า
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(9)
บทคัดย่อ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของแรงจูงใจ	12
องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ	13
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	15
แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์	17
แรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ทางวัตถุ	19
แรงจูงใจใฝ่ชื่อเสียง	20
ภาคสรุป	21
สมมติฐาน	22
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	23
สถานที่ดำเนินการวิจัย	23
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	26
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	27
การทดสอบแบบสอบถาม	30

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
วิธีการรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	32
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	33
ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของประชากรตัวอย่าง	34
เพศ	34
อายุ	35
การศึกษา	36
ลักษณะสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชากรตัวอย่าง	37
รายได้	37
การถือครองที่ดิน	39
จำนวนพื้นที่ที่ใช้ประกอบอาชีพ	40
การได้รับบริการเงินกู้	41
ประเภทการกู้เงิน	42
การชำระหนี้เงินกู้	43
การถือหุ้น	44
การฝากเงิน	45
ลักษณะสถานภาพทางสังคมของประชากรตัวอย่าง	46
บุคคลในครอบครัว	46
การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม	47
ประสบการณ์ในการฝึกอบรม	48

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม	48
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	50
การร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์	51
ตอนที่ 2 ความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา	52
ตอนที่ 3 แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เหตุผลก่อนสมัครเป็นสมาชิกและเมื่อเป็นสมาชิกแล้ว	54
ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน	59
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	69
สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	69
ข้อเสนอแนะ	73
เอกสารอ้างอิง	76
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก. แผนที่จังหวัดพังงา	82
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม	84
ภาคผนวก ค. ตารางแสดงสัดส่วนการคัดเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร	93
ภาคผนวก ง. ประวัติผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

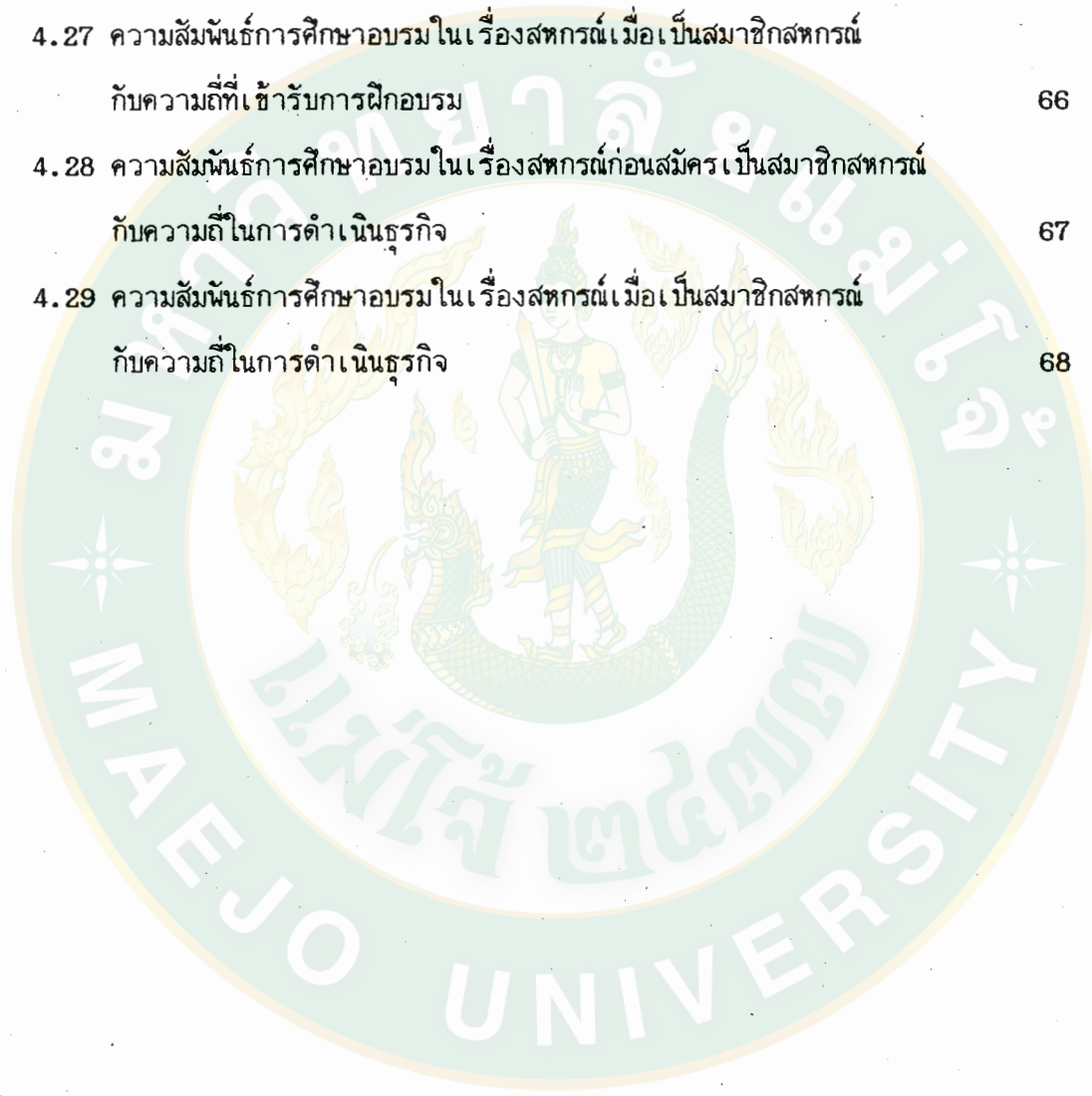
ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ศึกษา	25
4.1 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามเพศ	34
4.2 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามช่วงอายุ	35
4.3 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะระดับการศึกษา	36
4.4 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามแหล่งที่มาของรายได้และระดับรายได้ต่อครอบครัว	37
4.5 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะสถานภาพการถือครองที่ดิน	39
4.6 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนพื้นที่ที่ใช้ประกอบอาชีพ	40
4.7 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการได้รับบริการเงินกู้จากสหกรณ์	41
4.8 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะประเภทการกู้เงินจากสหกรณ์	42
4.9 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการชำระหนี้เงินกู้	43
4.10 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการถือหุ้น	44
4.11 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการฝากเงิน	45
4.12 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ	46
4.13 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม	47
4.14 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการมีประสบการณ์ในการฝึกอบรม	48
4.15 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม	49
4.16 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะระยะเวลาที่เป็นสมาชิก	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการร่วมดำเนินธุรกิจ กับสหกรณ์ต่อปี	51
4.18 ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการสมัคร เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	52
4.19 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแยกตามเหตุผลก่อนเข้า มาเป็นสมาชิกและเมื่อเข้า เป็นสมาชิกแล้ว	55
4.20 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัคร เป็นสมาชิกสหกรณ์ กับช่วงอายุ	60
4.21 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อ เป็นสมาชิกสหกรณ์ กับช่วงอายุ	60
4.22 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัคร เป็นสมาชิกสหกรณ์ กับระดับรายได้	61
4.23 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อ เป็นสมาชิกสหกรณ์ กับระดับรายได้	62
4.24 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัคร เป็นสมาชิกสหกรณ์ กับจำนวนบุคคลในครอบครัว	63
4.25 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อ เป็นสมาชิกสหกรณ์ กับจำนวนบุคคลในครอบครัว	64
4.26 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัคร เป็นสมาชิกสหกรณ์ กับความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรม	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.27 ความสัมพันธ์การศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์ กับความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรม	66
4.28 ความสัมพันธ์การศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ กับความถี่ในการดำเนินธุรกิจ	67
4.29 ความสัมพันธ์การศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์ กับความถี่ในการดำเนินธุรกิจ	68

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 วัฏจักรขั้นตอนของแรงจูงใจ	15
2 แผนที่แสดงจังหวัดพังงา	82

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ในจังหวัดพังงา ปี 2535

ผู้วิจัย : นางสาวสุภาวดี พัฒนกิจ

ชื่อปริญญา : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

สาขาวิชาเอก : เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ)

๒๗ / ๑๓ / ๓๕

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดพังงา ปี 2535 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 222 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น ด้วยการวิจัยแบบพรรณนา เพื่ออธิบายถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม การวิจัยโดยใช้การคิดคำนวณหาน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ใช้คำร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ชนิดของแรงจูงใจ และการใช้สถิติไคสแควร์ เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจที่ผู้ให้ข้อมูลเลือกสูงสุดทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์และเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วกับความสัมพันธ์ในสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ประสิทธิภาพของการอบรม และความถี่ในการดำเนินธุรกิจจากการวิจัยปรากฏผลดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 72.5 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี และมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด

ลักษณะทางเศรษฐกิจ สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 30,001-60,000 บาท มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งหมด สมาชิกได้รับบริการเงินกู้จากสหกรณ์ร้อยละ 82.88 ส่วนมากเป็นการกู้เงินระยะปานกลาง ในด้านการชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนดสัญญาเพียงร้อยละ 11.71 สมาชิกถือหุ้นโดยเฉลี่ย 2,162 บาท นอกจากนี้สมาชิกได้ฝากเงินกับสหกรณ์ส่วนใหญ่มีเงินฝากระหว่าง 100-1,000 บาท

ลักษณะทางสังคม จำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกส่วนใหญ่มีประมาณ 3-5 คน สมาชิกมีกลุ่มทางสังคมอันควบคู่กับการเป็นสมาชิกสหกรณ์ด้วย นอกจากนี้สมาชิกส่วนใหญ่ได้เข้ารับการฝึกอบรมถึงร้อยละ 97.3 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกโดยเฉลี่ย 8.5 ปี สมาชิกมีการดำเนินธุรกิจร่วมกับสหกรณ์ถึงร้อยละ 96.40 ของสมาชิกทั้งหมด

ความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกมีความต้องการสูงสุดคือซื้อสินค้าในราคายุติธรรม รวมทั้งการรวมกันขายสินค้าให้ได้ราคาดี เพื่อต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดพังงา ปี 2535 แรงจูงใจดังกล่าวสมาชิกระบุว่าก่อนจะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ก็เพื่อที่จะได้รับการวางแผนการเพาะปลูก เพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาด รวมถึงเพื่อจะได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ และเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้ว สมาชิกระบุว่าสิ่งที่ได้รับจากแรงจูงใจนั้นเป็นการได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์สูงสุด

ความสัมพันธ์ของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในด้านการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ของสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพด้านบุคคล เช่น อายุ ด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ ด้านสังคม เช่น จำนวนบุคคลในครอบครัว ด้านประสบการณ์ในการฝึกอบรม รวมถึงความถี่ในการดำเนินธุรกิจ อย่างเป็นนัยสำคัญ เว้นแต่ความถี่ในการดำเนินธุรกิจ เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วจะมีความสัมพันธ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์

ABSTRACT

Title : Farmers' Motivations for Membership Enrolment in Agricultural Cooperatives in Pang-nga Province, Year 1992

By : Miss Supawade Pattanakij

Degree : Master of Agricultural Technology (Cooperative Economics)

Major Field : Cooperative Economics

Chairman, Thesis Advisory Board : *B. Triwib*

(Assistant Professor Buncha Triwithayacun)

28 12 92
...../...../.....

This qualitative research was carried out with the purpose of analyzing the farmers' motivations for membership enrolment in Agricultural Cooperatives in Pang-nga province in the year 1992. The data were gathered by interviewing 222 member samples. The research objective was achieved by descriptive explanations of personal, economic, and social characteristics with the use of weight mean scores to identify the members' needs in their life and of the Chi-square to find relationships of the highest-rated motivation both before and after the membership enrolment.

The results were as follows :

Personal characteristics 72.5% of the members were male, with the age of 51-60 years, and had completed primary education.

Economic characteristics Most of the members had an income of 30,001-60,000 baht, and owned the land. 82.88% used the Cooperatives' credit services, mostly medium-term. Only 11.71% could

repay loans as specified in contracts. The average share holding was 2,162 baht, and most of the members had saving accounts at the Cooperatives, at the amount of 100-1,000 baht.

Social characteristics Most of the families had 3-5 members. The members belonged to other social groups besides the Agricultural Cooperatives. 97.3% had attended training courses. Their average period of time for membership of the Cooperatives was 8.5 years. 96.40% involved in the Cooperatives' other businesses. Their primary reasons for membership enrolment were to buy products at reasonable prices and to create collective sales which would fetch good prices, thus increasing incomes.

The members' motivation for membership enrolment in the Agricultural Cooperatives in the year 1992 was the needs for achievement. Prior to membership enrolment, the members stated that they wanted to obtain knowledge of cropping planning to suit market demands, as well as training in cooperatives. After their membership enrolment, they stated that training was what they mainly received from the motivation.

It was found that, before and after membership enrolment, achievement motivation concerning education and training was independently and significantly correlated with personal characteristics e.g. age; economic characteristics e.g. income; social characteristics e.g. number of family members; and training experience. However, frequency of business operations was found to be significantly correlated with training in cooperatives only before membership enrolment, but not after.

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ตามประวัติศาสตร์ของการพัฒนาด้านสังคมของมนุษย์พบว่า การรวมกลุ่มเป็นองค์การ ขนาดย่อยในรูปครอบครัว ได้กำเนิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์แล้ว และเมื่อกาลเวลาผ่านไป มนุษย์เรา ได้เรียนรู้ การที่เขาจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีได้นั้น เขาจำต้องต่อสู้แข่งขัน ต้องทำงาน เพื่อการผลิตทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและเพื่อการอยู่ดีกินดี ในการนี้มนุษย์ยังได้ ยอมรับว่า เขาคนเดียวหรือแม้แต่สมาชิกทั้งหมดของครอบครัวของเขาก็ไม่สามารถจะปฏิบัติงานหรือผลิตของที่จำเป็นในการครองชีพได้ครบทุกอย่าง ด้วยเหตุนี้จึงมีความคิดในการรวมกลุ่มกันขึ้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานหรือการผลิต เป็นการแก้ไขข้อจำกัดของตัวมนุษย์เอง ในส่วนที่เกี่ยวกับภาระกิจบางอย่าง ซึ่งยากที่บุคคลคนเดียวจะสามารถทำเอง โดยลำพังได้ ดังนั้นสังคมมนุษย์จึงได้มีการรวมกลุ่ม หรือมีองค์การในรูปต่าง ๆ กำเนิดขึ้นมาตามลำดับตามระดับการพัฒนาสังคม สหกรณ์นับว่าเป็นองค์การชนิดหนึ่ง ที่มนุษย์คิดค้นกันขึ้นมาตามผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างขนานใหญ่ในการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งนั้น โดยยึดถือหลักการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในหมู่ประชาชนที่ตกอยู่ในสภาพที่อดขัดขัดสนและอ่อนกำลังในทางเศรษฐกิจ ดำเนินการช่วยตัวเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Self help and mutual help) โดยรวมทุนและกำลังด้วยความสมัครใจ ตั้งเป็นสมาคม เพื่อร่วมมือร่วมใจกันประกอบกิจการของตนเอง และมีความมุ่งหมายมิใช่การแสวงหากำไร แต่เพื่อตัดคนกลางอันไม่จำเป็นออกไปเสีย ให้สมาชิกทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่ถือกำลังทรัพย์เป็นใหญ่ และผลที่เกิดขึ้นก็นำมาแบ่งปันกัน โดยวิธีที่เที่ยงธรรม (Equity) ในระหว่างผู้ที่มีส่วนได้เสียในกิจการนั้น วิธี การนี้ถือหลักความร่วมมือกัน แทนที่จะแข่งขันกันจึงได้ชื่อว่า การสหกรณ์ (Co-operation)

อันนับว่าเป็นระบบเศรษฐกิจอีกแบบหนึ่งที่นับวันจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นทุกทีในโลกแห่งสังคมเศรษฐกิจและการเมืองในยุคปัจจุบัน เพราะวิธีการนี้มุ่งที่จะให้ทุกคนช่วยตัวเองและช่วยกันรับผิดชอบซึ่งกันและกัน ในอันที่จะขจัดความยากจนและส่งเสริมการอยู่ดีกินดี (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2525 : 1-2)

สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม ที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุดในการประกอบอาชีพของตนเพราะ โดยวิธีร่วมกันแบบสหกรณ์ สมาชิกจะสามารถได้รับปัจจัยการผลิตคุณภาพดี ราคาต่ำ ขณะเดียวกันสมาชิกจะสามารถขายผลิตผลที่ผลิตได้ในราคายุติธรรม และจะสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างสันติสุข (กองฝึกอบรม, 2529 : 4)

เริ่มแรกสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในระยะแรกในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2459-2475 เป็นสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กในระดับหมู่บ้าน มีสมาชิกเฉลี่ยสหกรณ์ละ 25 ครอบครัว มีความมุ่งหมายเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าของเกษตรกรที่มีรายได้น้อย และมีหนี้สินภาระหนักจากการจำนองที่ดินกับนายทุน ซึ่งเป็นปัญหาวิกฤติในสมัยนั้น โดยได้ให้เกษตรกรเหล่านั้นรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์เพื่อหาทุนมาไถ่ถอนหนี้เก่า และเป็นเงินทุนบุกเบิกปรับปรุงที่ดินทำกินและซื้อสัตว์พาหนะไว้ใช้งาน ในระหว่าง พ.ศ. 2476-2480 การจัดตั้งสหกรณ์หาทุนได้ขยายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนแพร่หลายทั่วประเทศ และใน พ.ศ. 2481-2489 ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์รูปอื่นขึ้น เช่น สหกรณ์นิคม สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ชายข้าวและพืชผล สหกรณ์เหล่านี้นำมาดำเนินธุรกิจเฉพาะอย่างแบบเอนกประสงค์ การจัดตั้งสหกรณ์ในสมัยนั้น นับได้ว่าดำเนินงานประสบผลสำเร็จสมความมุ่งหมาย รัฐบาลจึงได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนแพร่หลายขึ้นทั่วประเทศ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2511 มีจำนวนสหกรณ์หาทุน จำนวน 9,701 สหกรณ์ สมาชิกรวมกัน 194,584 ครอบครัว ในระยะนั้นเองที่ได้เกิดแนวคิดขึ้นว่า สหกรณ์หาทุนเดิมนั้นมีขนาดเล็กเกินไป โดยเฉลี่ยสหกรณ์หนึ่ง ๆ มีสมาชิกเพียง 17 คน เท่านั้น จึงไม่สามารถขยายหรือดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพได้ สหกรณ์ควรจะครอบคลุมเนื้อที่กว้างขวางมีสมาชิกมาก มีธุรกิจเพียงพอและนอกจากนั้นสหกรณ์จะต้องมีสำนักงาน และเจ้าหน้าที่บริหารงานสหกรณ์เองด้วย สหกรณ์จึงจะมีทางขยายและเติบโตได้ การที่จะอาศัยพนักงานสหกรณ์ หรือข้าราชการสหกรณ์ช่วยเหลือทำอะไรให้ทุกอย่างย่อมเป็นไปได้ และไม่ควรกระทำอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการปรับปรุงสหกรณ์เมื่อปี 2512 จึงได้เห็นชอบในการที่จะรวมกิจการสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กเข้าด้วยกัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยอาศัยบทบัญญัติว่าด้วยการควบสหกรณ์เข้าด้วยกันแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 จึงได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างของสหกรณ์หาทุนให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

โดยการควบสหกรณ์หาทุนในท้องที่ตำบลต่าง ๆ เข้าเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ในระดับอำเภอเรียกว่า "สหกรณ์การเกษตร" ชนิดจำกัด ทั้งนี้เพื่อให้สหกรณ์มีขนาดใหญ่พอที่จะสามารถดำเนินธุรกิจสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ และได้มีการส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจในลักษณะอเนกประสงค์ คือการให้สินเชื่อ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย การรวบรวมและการแปรรูปผลิตผลทางเกษตรของสมาชิกออกจำหน่าย การรับฝากเงิน และการส่งเสริมการผลิต การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้มีการควบสหกรณ์หาทุน จำนวนประมาณ 9,000 สหกรณ์เศษ เป็นสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอประมาณ 400 สหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจเพียงพอที่จะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, ไม่ระบุปีที่พิมพ์ : 1-2)

ความสำคัญของปัญหา

(The Significance of The Problem)

จากสถานการณ์ที่ผ่านมา แม้ว่าสหกรณ์ในประเทศไทยจะได้วิวัฒนาการมานานกว่า 70 ปี มีการจัดตั้งสหกรณ์และขยายปริมาณสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี และเป็นที่ยอมรับกันว่าสหกรณ์มีคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาชนบท แต่เมื่อเปรียบเทียบจำนวนสมาชิกสหกรณ์กับจำนวนประชากรทั้งหมด ยังเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก กล่าวคือ ประชากรในวัยทำงาน (อายุ 15-65 ปี) ประมาณร้อยละ 25 เป็นสมาชิกสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, อ้างแล้ว : 38) มีผลทำให้สหกรณ์ไม่สามารถทำหน้าที่ หรือมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชากรให้เห็นผลเด่นชัดได้ รวมทั้งแผนดำเนินการของสหกรณ์มีพื้นที่กว้างขวางมาก สมาชิกอยู่กระจัดกระจายทำให้การบริการของสหกรณ์ไม่สะดวกและทั่วถึง สมาชิกไม่สนใจจะทำธุรกิจกับสหกรณ์เนื่องจากอยู่ห่างไกล (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2534 : 24) ถึงกระนั้นก็ตามเกษตรกรก็ยังเชื่อมั่นว่าสถาบันสหกรณ์สามารถช่วยให้เศรษฐกิจของเขาดีขึ้นได้ ทำให้เกษตรกรสมัครเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดพังงาเป็นจำนวน 4,046 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2532 : 16) จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามูลเหตุจูงใจใดบ้างที่ผลักดันให้เกษตรกร

เหล่านี้เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยสภาพทั่วไปประชาชนยัง ไม่มีความต้องการสหกรณ์ และ ไม่สนใจสหกรณ์เท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากประชาชนยังขาดความเข้าใจในเรื่องหลักการ วิธีการ และ คุณประโยชน์ของสหกรณ์ ในทำนองเดียวกันการสหกรณ์ยังไม่สามารถสร้างศรัทธา และความเชื่อมั่นเพียงพอ ที่จะทำให้ประชาชนมองเห็นความสำคัญของสหกรณ์ อีกประการหนึ่ง ผู้ร่วมกันจัดตั้งสหกรณ์ยัง ไม่มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการสหกรณ์ เช่น ไม่ให้ความร่วมมือ ขาดความเสียสละ มุ่งหวังแต่ประโยชน์ส่วนตนไม่พิจารณาประโยชน์ส่วนรวม หรือสังคม ขาดความสามัคคี ไม่มีวินัย ซึ่งคุณธรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหัวใจของสหกรณ์ ประเด็นปัญหาที่กล่าวมานี้เป็นแรงตลใจให้ผู้วิจัย ต้องการทราบว่า มีแรงจูงใจประเภทใดบ้างที่เกษตรกรเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ในฐานะที่ผู้วิจัยกำลังปฏิบัติงานในเขตท้องที่จังหวัดพังงา จะได้นำเอาผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการรับสมัครใหม่ of สหกรณ์ได้เหมาะสมในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of The Study)

การศึกษาคั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ในปี พ.ศ. 2535 ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการในชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
2. เพื่อระบุถึงชนิดของแรงจูงใจ ที่ทำให้เกษตรกรสนใจมากที่สุดในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
3. เพื่อจัดลำดับความสำคัญ ของแรงจูงใจแต่ละชนิดที่ทำให้เกษตรกรสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา
4. เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์มากขึ้น

5. เพื่อเป็นแนวความคิดสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการขยายจำนวนสมาชิกสหกรณ์ให้มากขึ้น
6. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าและขยายผลการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

✧ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ✧
(Expected Results)

ผลของการวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้คือ

1. เป็นแนวคิดหรือสารสนเทศในการปรับปรุงยุทธวิธีการเพิ่มจำนวนสมาชิก ของสหกรณ์การเกษตร
2. เป็นแนวคิดหรือสารสนเทศในการปรับปรุงแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิก ให้สอดคล้องกับขนาดธุรกิจของสหกรณ์
3. จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการรับสมาชิกเพิ่ม เพื่อให้เหมาะสมกับการควบคุมดูแล แนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ต่อไป
4. เป็นแนวทางให้หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการดำเนินงานด้านสถาบันเกษตรกรได้นำผลการวิจัยไปวางแผนในการหายุทธวิธีที่จะมีส่วนชักจูงให้เกษตรกร เข้ามาร่วมเป็นสมาชิกขององค์การ
5. เป็นแนวทางในการวางแผนงานขยายการจัดตั้งสหกรณ์ และการรับสมาชิกเพิ่มของกรมส่งเสริมสหกรณ์ต่อไป

✧ ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย ✧

(Scope and Limitation of The Study)

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงหน้าที่ภารกิจของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจะจูงใจให้เกษตรกรสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้มากน้อยเพียงไรนั้น ภายใต้ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ที่มีแผนดำเนินงานอยู่ในจังหวัดพังงา เท่านั้น
2. การศึกษาด้านลักษณะส่วนบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะศึกษาตามตัวแปรของสมมุติฐานที่วางไว้ ว่าเกษตรกรมีแรงจูงใจประเภทใดจึงสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา
3. การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้งบประมาณส่วนตัว จึงมีข้อจำกัดในการสนับสนุนการสุ่มตัวอย่างจึงต้องใช้แบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive) ในการสุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา
4. ข้อมูลที่ได้มาในครั้งนี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ตามแบบสอบถาม ซึ่งมาจากความรู้สึก และการจำความของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

(Definition of Terms)

แรงจูงใจ (Motivation) มาจากรากศัพท์เดิม ซึ่งเป็นภาษาละตินว่า "Movere" ซึ่งแปลว่า เจริญไซ หรือสภาวะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 3 ทิศทาง ซึ่งหมายถึงเจริญไซหรือสภาวะที่ไปทำให้เกิดพฤติกรรม หรือที่ไปยับยั้งพฤติกรรม หรือที่ไปกำหนดแนวทางพฤติกรรมที่แสดงออกมา ในทางจิตวิทยานั้น แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทาง (Goal) นักจิตวิทยามีความเชื่อมั่นว่ามนุษย์หรือสัตว์ก็ตามเมื่อตกอยู่ในสภาวะที่ได้รับแรงจูงใจ จะต้องมีความกระตือรือร้นและขวนขวายในการทำกิจกรรม หรือแสดงพฤติกรรม เพื่อให้เกิดความสำเร็จซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางที่ต้องการ (พรณราย ทวีพระประภา, 2529 :

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่บุคคลต้องการทำสิ่งหนึ่ง สิ่งใดให้มี
มาตรฐานที่ดีที่สุด เช่นมีสภาพกินดี อยู่ดี มีเงินเหลือเพื่อการเก็บออม

แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น
เป็นความปรารถนาที่นำตัวเข้าร่วมในสังคม เช่น มีการรวมกันซื้อขายสินค้า

แรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ หมายถึง ความต้องการผลการตอบแทนและกอบโกยสิ่ง
ต่าง ๆ มาเป็นสมบัติของเขา เช่นการได้เงินกู้ การได้รับบริการบำรุงดิน

แรงจูงใจใฝ่ชื่อเสียง หมายถึง ความต้องการให้คนอื่นเห็นความสำคัญของตนเอง
ต้องการเกียรติยศชื่อเสียง เช่นการได้เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน การได้รับการศึกษาอบรมที่
สูงขึ้น

สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2533:2)

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่เกิดจากการรวมตัวกันของเกษตรกร เพื่อแก้
ไขปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและจัดปัญหาการเอาตัวเอาเปรียบในด้านต่าง ๆ ตลอดจน
การยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น (ปัญญา หิรัญรัมย์, 2529 : 335)

ความต้องการในชีวิต หมายถึง ความปรารถนา หรือเป้าหมายของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรที่หวังจะได้รับ เช่น ต้องการกู้เงิน ต้องการซื้อสินค้าในราคาถูก ต้องการมีรายได้เพิ่ม
ขึ้น หรือมีที่ดินเป็นของตนเองเพิ่มขึ้น

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์อำเภอ สหกรณ์จังหวัด และเจ้าหน้าที่
สหกรณ์รูปต่าง ๆ ที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดตั้ง ช่วยเหลือ ให้ความรู้แก่ประ-
ชาชนในเรื่องของการสหกรณ์ และส่งเสริมให้มีสหกรณ์ที่ถูกต้อง ดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพ
และประสบความสำเร็จ (ปัญญา หิรัญรัมย์, 2529 : 335)

สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์จำกัด หรือสหกรณ์ไม่จำกัด (สันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทย. ไม่ระบุปีพิมพ์:2)

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุ ประการใดประการหนึ่งที่กระตุ้นให้คนเราแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา การปฏิบัติงานนั้นก็นับได้ว่าเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ บุคคลแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานแตกต่างกันออกไปอย่างไรบ้างนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจ... (พรหมฉาย ทรัพย์ประภา, 2529 : 44) แรงจูงใจจึงเปรียบเสมือนพลังอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้บุคคลปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนให้สำเร็จตามความมุ่งหมายด้วยความเต็มใจ แรงจูงใจนับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการทำงาน เป็นการทำให้เกิดกำลังใจในการทำงานไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในระดับใดก็ตาม เพราะแรงจูงใจจะเป็นแรงเสริมให้บุคคลทำงานจนบรรลุความสำเร็จ และเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง (สุรางค์ จันทน์เอม, 2529 : 116) จากการศึกษาของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2518 : 22) พบว่าต้นเหตุจากแรงจูงใจนั้นเป็นตัวกระตุ้นให้คนเราแสดงพฤติกรรม อันเนื่องจาก คนเรามีความต้องการ การที่เราขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด แสดงว่าเราขาดแรงผลักดันให้เราแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้สิ่งนั้น ๆ มา... ในวงการจิตวิทยาปัจจุบันนักจิตวิเคราะห์เชื่อว่าพฤติกรรมและอุปนิสัยของมนุษย์เราจะมีส่วนสัมพันธ์กับแรงขับ

ออบรม สนิทบาล (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 50-51) กล่าวว่า การที่คนเรามีความแตกต่างกันไปเพราะเนื่องจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ได้สะสมมาเป็นเวลานาน นอกจากนั้น ออบรม สนิทบาล ยังได้อ้างถึงข้อความของ Birch และ Viroff ซึ่งเชื่อมั่นว่าการกระทำที่มนุษย์เลือกทำนั้นขึ้นอยู่กับความมากน้อยของแรงขับที่จะต้องตัดสินใจการกระทำนั้น ๆ และยังอธิบายต่อไปอีกว่า แรงจูงใจที่เกิดขึ้นเป็นผลเนื่องมาจากระบบ รางวัล (Incentive system) ที่จะได้รับคือประสาทสัมผัส (Sensory) การเรียนรู้ (Curiosity) การคบค้าสมาคมกับผู้อื่น (Affiliative) ความก้าวร้าว (Aggressive) ความต้องการความสำเร็จ (Achievement)

ความต้องการมีอำนาจ (Power) และความต้องการเป็นอิสระ (Independence) ซึ่งระบบต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้จะเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์เราเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง หรือมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ในทำนองเดียวกัน Berelson และ Steiner (1964 : 141) ได้ยืนยันข้อเท็จจริงนี้อีกว่า แรงจูงใจจะเป็นตัวผลักดันในด้านพฤติกรรมของมนุษย์ในการกระทำกิจกรรมหนึ่งตามความต้องการ หรือเป้าหมายของบุคคลนั้นที่ได้วางไว้ และ Robert E. Franken (1982 : 7) ก็เชื่อว่าถ้าคนมีความพอใจในสิ่งต่าง ๆ คนนั้นจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ความเจ็บปวดและเจ็บใจ (Pain) ก็สามารถจูงใจให้คนเกิดพฤติกรรม... พฤติกรรมเกิดโดยการสังเกตจากความสำเร็จของผู้อื่น ความสำเร็จของผู้อื่นเป็นแรงจูงใจให้คนแสดงพฤติกรรมเหมือนกับผู้อื่นนั้น ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ถ้าคนอื่นทำสิ่งใดก็เป็นแรงจูงใจให้คนอื่นทำด้วย

Mc. Clelland (1961) ในอารี เพชรผุด (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 41-42)...

เขาสรุปว่าม็องค์ประกอบด้านแรงจูงใจทางด้านจิตวิทยาอยู่ 3 ประเภท คือ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motivation) หรือความต้องการความสัมพันธ์ (n Aff.) อย่างดีกับคนอื่น แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motivation) หรือความต้องการมีอำนาจ (n Power) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) หรือความต้องการสัมฤทธิ์ผล (n Ach.) และในทำนองเดียวกัน Schacfer (1979 : 10) ในน้ำชัย และสุนิลา ทนุผล (2531 : 7) ได้อ้างผลการศึกษาของ Mc. Clelland เกี่ยวกับชนิดของแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลของมนุษย์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมักจะอ้างถึงความต้องการขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นมูลเหตุให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองอยู่ 3 กลุ่ม คือความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ ความต้องการใฝ่สัมพันธ์ และความต้องการใฝ่อำนาจ ผลการศึกษาของ Mc. Clelland นี้พบว่ามนุษย์มักจะระบุถึงความต้องการเหล่านี้ในระดับของความเข้มข้นที่ต่างกัน เนื่องมาจากความแตกต่างของลักษณะ และวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล

นอกจากนั้น Lupdag (1984 : 131) ในน้ำชัย และสุนิลา ทนุผล (2531 : 5)

ได้ระบุไว้ว่า ความต้องการและแรงจูงใจสามารถใช้ทดแทนกันได้ เพราะความต้องการเป็นดัชนีบ่งชี้ความขาดแคลนของบุคคลซึ่งเป็นแรงผลักดันให้บุคคลประกอบกิจกรรม เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของบุคคลนั้น ในการเกิดแรงจูงใจซึ่งอยู่เบื้องหลังของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกนี้ ปราณี ราม

สูตร (2528 : 118) ก็ได้อธิบายถึงความต้องการพื้นฐานของบุคคลทั่วไปว่ามี 2 ประเภท คือ ความต้องการทางกาย (Physical needs) กับความต้องการทางสังคม (Social or Psychological Needs) ความต้องการทางกาย เช่น ความต้องการกินอาหาร หายใจ ขับถ่ายของเสีย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางสังคม เช่น ต้องการความรัก ความมั่นคงปลอดภัย การเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการอิสรภาพ และต้องการความสำเร็จในชีวิต ความต้องการดังกล่าวเป็นต้นเหตุให้เกิดแรงขับ (Drives) และแรงจูงใจ (Motivation) ใ้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการ

ดิเรก ฤกษ์ทราญ (2527 : 89) ก็ได้กล่าวไว้ว่า มักจะมีแรงจูงใจในเรื่องที่เกี่ยวกับความต้องการความมั่นคง (Security) ในเรื่องของปัจจัยพื้นฐาน ความต้องการในเรื่องของการที่จะได้รับประสบการณ์ใหม่ คือได้มีการติดต่อกับเพื่อนใหม่ หรือเกิดความคุ้นเคยกับเพื่อนที่รู้จักแล้วมากขึ้น ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ และความรับผิดชอบใหม่ ๆ นอกจากนั้นการเข้าร่วมกลุ่มยังต้องการในเรื่องของการได้รับการยกย่องจากคนอื่น หรือได้รับการตอบสนองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดประโยชน์สำหรับบุคคลนั้น ฉะนั้นเพื่อการเข้าใจในพฤติกรรมของเกษตรกรเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ผลักดันให้เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จะทำให้สามารถมองเห็นภาพพจน์หรือแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

กองฝึกอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2529 : 21) ได้กล่าวว่า สหกรณ์เป็นการดำเนินธุรกิจอย่างหนึ่ง โดยสมาชิกร่วมมือกันทำงาน เพื่อที่จะให้ธุรกิจซึ่งตนเป็นเจ้าของนั้นประสบความสำเร็จ สำหรับสหกรณ์ที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสนใจในงานสหกรณ์อย่างแท้จริงแล้ว สหกรณ์ก็จะประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย... ฝ่ายจัดการสหกรณ์จะต้องใช้ความสามารถและความชำนาญในการจูงใจให้เกษตรกรมีความเชื่อมั่น และเห็นประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากสหกรณ์ซึ่งจะผลักดันให้เกษตรกรเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้อีกทางหนึ่ง

ความหมายของแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ (Motivation) นั้น ได้มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษา หลายท่านได้นิยามเกี่ยวกับความหมายของแรงจูงใจไว้อย่างกว้างขวาง ดังเช่น Dale S. Beach (1965 : 379) ในสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2527 : 139) ให้คำนิยามแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความเต็มใจที่จะใช้พลังเพื่อให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมาย (Goal) หรือ ได้รับรางวัล (Reward) เป็นสิ่งสำคัญของการกระทำของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ยั่วยุให้ไปถึงซึ่งวัตถุประสงค์ที่มีสัญญาณเกี่ยวกับรางวัลที่ได้รับ

Berelson และ Steiner (1964 : 240) ในสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2527 : 139) ได้อธิบายแรงจูงใจไว้ว่า สิ่งชักจูงอันหนึ่งนั้นก็คือสถานการณ์ภายในซึ่งช่วยกระตุ้น และริเริ่มเรื่องของการกิจกรรมการเคลื่อนไหวแล้วนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามช่องทางภายใต้การนำของเป้าหมาย แรงจูงใจตามนัยนี้มีผู้ให้ความหมายในทัศนะที่คล้ายกัน คือ สกิดีย์ วงศ์สวรรค์ (2529 : 114) ประดิษฐ์ อูปรมย์ (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 100) สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2529 : 115) พิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2527 : 406) และปราณี รามสูตร (2528 : 116) ได้ให้ความหมายไว้ว่าแรงจูงใจเป็นสภาวะที่ผลักดันให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ นานา หรือทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอย่างมีจุดหมายปลายทาง ซึ่งอาจจะเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกก็ได้ นอกจากนี้สมบูรณ ศัลยาชีวิน (2525 : 200) ยังได้อธิบายถึงแรงจูงใจว่า หมายถึง สภาพการกระตุ้นหรือการผลักดันที่เกิดขึ้นภายในของแต่ละบุคคลซึ่งถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เหมาะสม จะทำหน้าที่กระตุ้นหรือผลักดันให้ผู้นั้นแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปหนึ่ง หรือให้บรรลุเป้าหมายที่ตนคาดหวังและถ้าสภาพขาดแคลนอะไรบางอย่างของร่างกาย หรือจิตใจ หรือสภาพที่เรา รู้สึกกระวนกระวาย มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะแสดงพฤติกรรมอะไรบางอย่างออกไปขณะนั้น เพื่อสนองความปรารถนาของเราเอง

องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ

โดยปกติแล้ว กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในร่างกายของสิ่งมีชีวิตนั้นไม่สามารถ จำกัด บทบาทและลำดับความสำคัญของความต้องการของสิ่งมีชีวิตนั้นได้ แรงจูงใจเป็นสภาวะหนึ่งภายในจิตใจที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลที่ไม่เหมือนกัน แม้ว่าจะได้รับสิ่งเร้าในลักษณะแบบเดียวกันก็ตาม ลักษณะแรงจูงใจของแต่ละบุคคลจึงขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้ (คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528 : 312-317)

1. ธรรมชาติของแต่ละบุคคล ธรรมชาติของแต่ละบุคคลย่อมจะมีความแตกต่างกันออกไป ทุกคนจะมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ประกอบด้วยแรงขับและความวิตกกังวลใจ
2. สถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อม ย่อมจะส่งผลทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจได้แตกต่างกันในแต่ละสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อแรงจูงใจ ประกอบด้วยการแข่งขัน ความร่วมมือ การตั้งเป้าหมาย และการตั้งความทะเยอทะยาน
3. ลักษณะความเข้มของแรงจูงใจ ย่อมจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลนั้น ประกอบด้วยการเสริมแรง คือการเสริมแรงทางบวก ได้แก่การให้รางวัล การยกย่องชมเชย การเสริมแรงทางลบ ได้แก่การลงโทษ
4. ความสนใจ ความสนใจจะมีส่วนทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจเพิ่มมากขึ้น ความสนใจจะเป็นจุดเริ่มทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรม

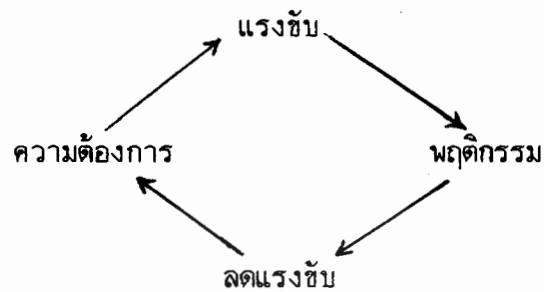
สำหรับลักษณะของแรงจูงใจนั้น สลิสซ่า เจริญพงศ์ (2525 : 8) และปราณี รามสูตร (2528 : 125) ได้แบ่งลักษณะของแรงจูงใจไว้ 2 ลักษณะคือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดความพอใจในกิจกรรมที่ทำไปโดยมีเครื่องล่อ เช่น ทักษะคติ ความคิดเห็น ความสนใจ การมองเห็นคุณค่า ความต้องการ ความพอใจที่ได้กระทำในสิ่งที่ตนเองพอใจ นักจิตวิทยาเชื่อว่าแรงจูงใจภายในมีความสำคัญกว่าแรงจูงใจภายนอก เพราะแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเองในตัวบุคคลจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จได้มากกว่า

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก คือแรงจูงใจที่เกิดขึ้นโดยมากเป็นแรงดันจากสังคม เช่น การแข่งขัน และการร่วมมือกัน ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับรางวัล การลงโทษ เกียรติยศชื่อเสียง และคำยกย่อง นับเป็นแรงจูงใจที่คงทนถาวร

นอกจากนั้น พวงเพชร วัชรอยู่ (2526 : 230) ได้กล่าวไว้ว่าแรงจูงใจอาจมองเห็นได้ หรืออาจถูกปิดบัง (Covert) ไว้ การกระทำของคนนั้นยากที่จะหาคำตอบที่แท้จริงได้ว่า มาจากสาเหตุใด เช่น บุคคลนั้นเองอาจไม่ทราบเกี่ยวกับแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมของตน ทั้งยังได้อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนของแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกัน 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นความต้องการ (Need Stage) ความต้องการเป็นภาวะขาดสมดุลที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลขาดสิ่งที่ทำให้ส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกายดำเนินไปตามปกติ สิ่งที่เขาขาดนั้นอาจเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตอย่างมหันต์
2. ขั้นแรงขับ (Drived Stage) ความต้องการในขั้นนี้กระตุ้นให้เกิดแรงขับภายใน คือ เมื่อเกิดความต้องการแล้ว บุคคลจะนั่งเฉยอยู่ไม่ได้ อาจมีความกระวนกระวายอยู่ไม่สุข ภาวะที่บุคคลมีความกระวนกระวายอยู่ไม่สุข จะมีมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับระดับความต้องการด้วย
3. ขั้นพฤติกรรม (Behavior Stage) เมื่อเกิดความกระวนกระวายขึ้น ความกระวนกระวายจะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา แรงขับจะเป็นพลังให้แสดงพฤติกรรมได้รุนแรง หรือมากน้อยต่างกัน
4. ขั้นลดแรงขับ (Drive reduction Stage) เป็นขั้นสุดท้ายคือแรงขับจะลดลงภายหลังการเกิดพฤติกรรมที่ตอบสนองความต้องการแล้ว สามารถเขียนเป็นแผนจะได้รูปวัฏจักรขั้นตอนของแรงจูงใจ ดังนี้

ภาพที่ 1 วัฏจักรขั้นตอนของแรงจูงใจ

ที่มา : พวงเพชร วัชรอยู่ (2526 : 253)

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างก็มีความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจ ที่อยู่เบื้องหลังการ แสดงพฤติกรรมของบุคคลออกมาว่า จะมีแรงจูงใจทั้งสองลักษณะประกอบกันเสมอ ไม่มีกิจกรรมใด ที่เกิดจากแรงจูงใจภายในหรือแรงจูงใจภายนอกเพียงอย่างหนึ่งโดยแท้จริง กิจกรรมบางอย่าง อาจเกิดจากแรงจูงใจภายในมากกว่าแรงจูงใจภายนอก และกิจกรรมบางอย่างจะเกิดจากแรง จูงใจภายนอกมากกว่าภายใน ในบางครั้งอาจจะสังเกตเห็นพฤติกรรมบางอย่างที่ผู้กระทำมิได้ หวังผลประโยชน์อื่นใดตอบแทน ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของเกษตรกรในการเข้ามา เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จึงทำการศึกษเกี่ยวกับแรงจูงใจ 4 ชนิดด้วยกันได้แก่ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์เป็นแรงจูงใจภายใน แรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ และแรงจูงใจ ใฝ่ชื่อเสียงเป็นแรงจูงใจภายนอก

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

Mc. Clelland (1961) ในอารี เพชรผุด (ไม่ระบุปีที่พิมพ์ : 42) ได้กล่าวไว้ ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือแรงจูงใจที่บุคคลต้องการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้มีมาตรฐานที่ดีที่สุด (Standard of Excellence) ต้องการประสบความสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานที่ยาก ซึ่งมีลักษณะท้าทาย คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นคนที่มีเหตุมีผลในการเสี่ยงในระดับ ที่เป็นไปได้ รู้จักใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ ถ้าจะให้เลือกบุคคลมาร่วมงานพวกนี้จะเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ชาย หรือบุคคลที่มีความสามารถมากกว่า บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะทำงานเพื่องาน และ ชูชีพ อ่อน โคนสูง (2518 : 7) ก็ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะประสบผลสำเร็จ และความเชี่ยวชาญในงานที่ยากซับซ้อน เมื่อเผชิญกับอุปสรรคก็จะไม่ท้อถอย จะมีแต่ความวิริยะอุตสาหะฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหมดสิ้นไป ต้องการอิสระในการแสดงออกทั้งในที่ที่เป็นรูปธรรมและแนวความคิด มีความรู้สึกที่ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน หรือความดีเด่นกว่าบุคคลอื่น เพื่อให้เท่าเทียมมาตรฐานอันสูงส่งที่ตัวเองตั้งไว้ มักมีความรับผิดชอบสูง ชอบเป็นผู้นำ กล้าเสี่ยง สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้คือ

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate risk takin) ในกรณีที่ต้องการใช้ความสามารถไม่ใช่โชคช่วย มีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยว บุคคลที่ต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักไม่พอใจทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งไม่ต้องการใช้ฝีมือหลายมือ หากเลือกทำสิ่งที่ยากพอสมควร เพราะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเอง และการกระทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้น ทำให้ตนเองพอใจ ส่วนผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำมักไม่กล้าเสี่ยง เพราะจะไม่สำเร็จมีฉันทันก็จะเสี่ยงเกินไป ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่สำเร็จแต่ก็หวั่นพั้ง โชค

2. ชยัน (Energetic) หรือชอบทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อันจะทำให้ตนเองรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่ต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักไม่ได้ขยันขันแข็งไปทุกกรณีเพราะเขาจะมานะพากเพียรเฉพาะสิ่งที่ท้าทายช่วยความสามารถของตนเอง และทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไป

3. รับผิดชอบในตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักพยายามทำงานเพื่อความพอใจของตนเอง มิใช่หวังให้ผู้อื่นยกย่องตนและชอบที่จะมีเสรีภาพในการที่จะคิดหรือทำอะไร ไม่ชอบให้คนมาบงการ

4. ต้องการทราบแน่ชัดว่าการตัดสินใจของตนเองมีผลอย่างไร (Knowledge of Result of decision) ไม่ใช่เพียงคาดคะเนเอาว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนั้น นอกจากนั้นผู้ต้องการ

ความล้มเหลวที่ยังพยายามทำให้ดีขึ้นกว่าเดิมอีก เมื่อทราบแน่ชัดว่าการกระทำของตนเองเกิดผลอย่างไร

5. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of future possibility) ผู้มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงมักเป็นผู้มีแผนระยะยาว เพราะเล็งเห็นการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำ

6. ความสันทัดในการจัดระบบงาน (Organization skills)

7. ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ มีความทะเยอทะยาน ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน พฤติกรรมจะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

Mc. Clelland ใน Schaefer ในนำชัย และสุนิลา ทนผล (2531 : 9)

ยังได้ยืนยันว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ขึ้นในตัวบุคคล และยังเป็นดัชนีที่จะชี้ถึงควมมีประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ได้ทางหนึ่ง

แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliation Motivation)

Atkinson and Walker (1958) ในอารี เพชรบุตร (ไม่ระบุปีที่พิมพ์ : 41)

ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมพันธนี้คือ ความต้องการของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น เพื่อนร่วมงานคำนึงถึงการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และรักษาหน้าซึ่งกันและกันมากกว่าคำนึงถึงการทำงานโดยตรง ในทำนองเดียวกัน ประสาท ภัทรวังกูร (2526 : 8) ได้อธิบายแรงจูงใจใฝ่สัมพันธว่าเป็นความปรารถนาประเภทหนึ่งของบุคคลที่นำตัวเข้าร่วมในสังคม จะมีความรู้สึกยินดีเมื่อได้รับความบริการทะนุถนอม หรือการยอมรับจากผู้อื่น จะมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อความโดดเดี่ยว การพลัดพราก การทะเลาะวิวาท จะรู้สึกเสียใจต่อการกระทำที่บั่นทอนมิตรภาพ จะมีความสุขเมื่อร่วมอยู่ในกลุ่ม รวมทั้งจะมีความซื่อสัตย์มักดีต่อเพื่อนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับ อุดม สำอางค์กุล (2524 : 110) ที่กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมพันธเป็นพลังกระตุ้นให้ประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับการหาพวกพ้อง การเข้าร่วมกลุ่มการหาที่พึ่งพิงกับบุคคลอื่น หรือการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น คนเรานั้นเมื่อสมความปรารถนาทำให้มีความสุขมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งนิคมัย วิบูลย์สวัสดิ์

(2527 : 435) ได้กล่าวว่า ความต้องการมุ่งสัมพันธ์ของคนเรามีความสำคัญต่อจิตใจของบุคคล บุคคลอื่นก็มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมของคนเรา ช่วยตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของเราได้ โดยเฉพาะเมื่อเรารู้สึกไม่สบายใจ วิตกกังวลจะมีแนวโน้มที่ต้องการเพื่อน ต้องการอยู่กับคนอื่นมากกว่าปกติ ดังนั้น ความต้องการมุ่งสัมพันธ์เกิดขึ้นเพราะได้รับรางวัลจากการสัง-สรค์สัมพันธ์ (Interaction) กับผู้อื่น ถ้าไม่มีผู้คน ไม่มีเพื่อนก็จะขาดผู้มาช่วยตอบสนองความต้องการ

ตามทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ Maslow Shipley และ Veroff ในประสาท อิศรปริดา (ไม่ระบุปีที่พิมพ์ : 25) ได้กำหนดเกณฑ์ของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ไว้ว่าจะต้องมี ความรู้สึกฝังลึกในจิตใจอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ในทำนองเดียวกันกับ ชูชีพ อ่อน โศกสูง (2518 : 48-49) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับความ รู้สึกไม่ยอมรับ (Rejection) เช่นความรู้สึกเกรงว่าจะไม่มีผู้คนอยากคบค้าสมาคมด้วย หรือเกรงกลัวการทอดทิ้ง ความรู้สึก เกี่ยวกับการพลัดพราก (Physical departure) เป็นความรู้สึกด้านนิเสธต่อการตายจาก ความ ท่างไกลของผู้ที่ตนรัก ฯลฯ ความรู้สึกนิเสธต่อการแตกแยกทางจิตใจ (Psychic seperation) การทะเลาะวิวาท การรบราฆ่าฟัน หรือการไม่ลงรอยกัน ความรู้สึกเกี่ยวกับการไม่ได้ ความรักตอบแทน (No receprocal love) ความรู้สึกเกี่ยวกับความต้องการชดเชย (Pre- paration) เป็นความรู้สึกเดียวตายหรือเสียใจ ภายหลังที่ได้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป จึงคิดหา วิธีการที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อจะรักษาไว้ซึ่งมิตรภาพอันดี จากผลการวิจัย ของ Atkinson (1958) ในนำชัย และสุนิลา ทนุผล (2531 : 10) พบว่าบุคคลมีความ แตกต่างกันในระดับความต้องการมุ่งสัมพันธ์ บางคนมีความต้องการมุ่งสัมพันธ์สูง ซึ่งมักจะเป็น สมาชิกของชุมชนหลายชุมชน ชอบติดต่อสังสรรค์กับเพื่อนฝูง ชอบทำกิจกรรมเพราะจะเป็นหนทาง ที่จะทำให้เขาได้พบปะติดต่อกับคนอื่น

แรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ทางวัตถุ (Material gain Motivation)

บุญเติม พันรอบ (ไม่ระบุปีที่พิมพ์ : 54) ได้กล่าวไว้ว่า ผลการตอบแทนจากการทำงานแต่ละครั้ง และทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ถ้าผลที่ได้รับนั้นมีจำนวนหรือความพึงพอใจมาก ผู้ปฏิบัติงานจะมีแรงจูงใจให้กระทำซ้ำอีก ถ้าผลที่ได้รับไม่คุ้มค่าจะทำให้แรงจูงใจลดน้อยลง ในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ไวรซ์ เจียมบรรจง (2522 : 116) ได้อธิบายไว้ว่าจุดมุ่งหมายที่อยู่ภายนอกของคนเรา คือสิ่งที่เราหวังอาจจะเป็นรางวัล ซึ่งแรงจูงใจจะมีทิศทางมายังรางวัลนี้ จุดมุ่งหมายต่าง ๆ เรามักจะทราบถึงเครื่องล่อใจต่าง ๆ (Incentive) อาจจะเป็นเงิน การชมเชย หรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญทำให้เกิดพฤติกรรม

Krech ใน ไวรซ์ เจียมบรรจง (2522 : 128) ได้กล่าวถึงความต้องการทางสังคมว่า คนเรามีความต้องการกอบโกยสิ่งต่าง ๆ มาเป็นสมบัติของเรา เช่น เงิน บ้าน ข้าว หรือสิ่งของที่สังคมเห็นว่ามีความสำคัญ เพราะสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะช่วยขยายขอบเขตส่วนตัวออกไปอย่างกว้างขวาง (Extended self) นอกจากนี้ ไวรซ์ เจียมบรรจง (2522 : 139) ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการของร่างกาย (ที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม) มักจะเกี่ยวข้องกับเงินเสมอ แต่บางคนไม่สนใจเงินทอง ถ้าเขาต้องการตอบสนองความต้องการทางด้านอื่น เงินสามารถซื้อสิ่งของต่าง ๆ ได้ แต่เงินไม่มีความสามารถในตัวมันเอง เงินจะช่วยตอบสนองความต้องการทางร่างกายเป็นส่วนใหญ่ และตอบสนองความต้องการในระดับอื่น ๆ ด้วย แต่ถูกใช้น้อยลงตามลำดับ เงินเป็นเครื่องจูงใจหรือล่อใจ (Incentive) ความสำคัญของเงินที่จะตอบสนองความต้องการในชั้นต่าง ๆ จะแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเติม พันรอบ (ไม่ระบุปีที่พิมพ์ : 54) ได้อธิบายการจูงใจด้านความสัมพันธ์กับมนุษย์ว่าการจัดเตรียมรางวัลสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะมีผลกระทบในทางบวกและเป็นการทำให้บุคคลผู้นั้นมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น และจากผลการศึกษาในนำชัย และสุนิลา ทนุผล (2531 : 52) เป็นการสนับสนุนแรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ ว่าแรงจูงใจของเกษตรกรผู้นำพบว่าเกษตรกรผู้นำแต่ละคนมีความโน้มเอียงไปในชนิดของแรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์มากที่สุดที่ผลักดันให้เข้ามาทำงานร่วมกับเจ้าพนักงานการเกษตร

แรงจูงใจใฝ่ชื่อเสียง (Prestige Motivation)

แอกเลอร์ ในบุญเดิม พันรอบ (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 50) ได้เชื่อว่า อนาคตและแรงขับทุกอย่างภายในบุคคลเป็นปมเด่น อำนาจมีอิทธิพลต่อการจูงใจ ในอวัยวะต่าง ๆ ของมนุษย์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวคนนั้นแล้วแต่มีการต่อสู้ การแข่งขันหรือตอบสนองปมเด่นนั้น หน้าที่ย่างหนึ่งของมนุษย์ คือต้องเฝ้าติดตามทิศทางของการแข่งขันว่าถูกต้องหรือผิดพลาด มนุษย์มีการต่อสู้หรือแข่งขันเพื่อให้ได้รับชัยชนะให้ความมั่นคงปลอดภัย นอกจากมนุษย์ทุกคนมีความต้องการชัยชนะในทุก ๆ ด้านแห่งตนแล้ว ไวรัช เจียมบรรจง (2522 : 18) ได้กล่าวถึงความต้องการทางสังคม และระบุว่ามนุษย์มีความต้องการให้คนอื่นเห็นความสำคัญของตนเอง ต้องการเกียรติยศชื่อเสียง และความภาคภูมิใจในตนเอง และการที่จะมีชื่อเสียงได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานทางการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง มองการณ์ไกล

Arensberg (1964 : 103) ในนำชัย และสุนิลา ทนุผล (2531 : 12) เชื่อว่าแรงจูงใจประเภทผลประโยชน์ในทางวัตถุนับว่า เป็นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ ไปปฏิบัติของเกษตรกร แต่ในบางครั้งผลประโยชน์บางอย่างซึ่งไม่อยู่ในรูปลักษณะที่เห็นได้ก็สามารถเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเปลี่ยนพฤติกรรม ได้เช่นกัน เช่น ความมีชื่อเสียงหรือความต้องการยกระดับสภาพของตนเองทางสังคม นอกจากนี้ นิภา สุวรรณแสง และตุมพร สุนทร (2525 : 204) ในนำชัย และสุนิลา ทนุผล (2531 : 12) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด มนุษย์กระทำหน้าที่การงานก็เพื่อความมีเกียรติในสังคม มนุษย์เรามีความภาคภูมิใจมาก เมื่อคนในสังคมยอมรับและให้เกียรติเขา ซึ่งนับได้ว่าความต้องการมีชื่อเสียงนี้เป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่ง ที่เป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกษตรกรเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพื่อเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

ภาคสรุป (Overview)

การประกอบกิจกรรมงานใด ๆ ก็ตาม หากขาดกำลังใจก็จะทำให้งานนั้นสำเร็จได้ยาก เพราะมนุษย์จะทำอะไรย่อมมีจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งอย่างใดเสมอ ความต้องการของมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานให้สำเร็จ คือการทำให้เกิดแรงจูงใจ (Motivation) แรงจูงใจจึงนับว่าเป็นองค์ประกอบภายในที่สำคัญ เป็นแรงผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมของตนเองออกมาอย่างมีเป้าหมาย เพื่อสนองความต้องการของตน การเกิดแรงจูงใจของบุคคลตามลักษณะที่แท้จริงนั้น เป็นการเกิดแรงจูงใจทางสรีระ อันเนื่องมาจากความต้องการทางสรีระของบุคคลนั่นเอง ซึ่งเป็นธรรมชาติของบุคคลที่พยายามควบคุมสภาวะภายในร่างกายให้อยู่ในสภาพปกติ แรงจูงใจทางสังคม เป็นแรงจูงใจทางจิตวิทยาเกิดขึ้นทางการเรียนรู้ หรือประสบการณ์มาก่อน มนุษย์ ราวมีความโน้มเอียงที่จะอยู่เป็นหมู่พวก การปะทะสัมพันธ์กัน รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม และเพื่อที่จะนำไปสู่แรงจูงใจเกี่ยวกับคุณค่าของตน คือความต้องการความสำเร็จแห่งตน เป็นลักษณะของแรงจูงใจขั้นสูงสุด

ลักษณะแรงจูงใจทางสังคมของบุคคล เกิดจากการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางจิตใจและทางสังคม บางครั้งแรงจูงใจต่างชนิดกัน ก็อาจทำให้เกิดพฤติกรรมในรูปแบบเดียวกัน แรงจูงใจที่เกิดขึ้นกับบุคคลมีสาเหตุมาจากความต้องการเมื่อมีความต้องการ คนเราก็จะมีแรงจูงใจ เพื่อให้พฤติกรรมอันนำไปสู่เป้าหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจย่อมมีพลังที่แตกต่างกัน ฉะนั้นบุคคลจะมีพฤติกรรมเช่นใด ย่อมขึ้นอยู่กับพลังของความต้องการหรือแรงจูงใจที่มีมากที่สุด ในขณะที่นั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เรียนรู้ของแต่ละบุคคล นักจิตวิทยาบางคนยังมีความเห็นว่าความต้องการแข่งขัน การอยากรู้ การก้าวร้าว การกล้าเสี่ยง ความต้องการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมไปถึงความต้องการที่จะรวมกลุ่มกับบุคคลอื่น เพราะมนุษย์นั้นมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อตนเองมีความต้องการแล้วไม่สามารถที่จะสนองความต้องการโดยตนเองได้หมด จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันเพื่อที่จะสามารถมีชีวิตรอดปลอดภัยเพื่อมีคุณภาพความรักและการรวมกลุ่มช่วยให้เกิดพลัง เกิดการเรียนรู้โดยเน้นไปถึงความดึงดูดใจระหว่าง

บุคคลและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกันเป็นเหตุสำคัญในการเกิดกลุ่มนำไปสู่การเป็นสหกรณ์ ทั้งเป็นการส่งเสริมสภาพของสมาชิกทำให้สมาชิกเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นลักษณะความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ความต้องการความสำเร็จในชีวิต ความต้องการมีอำนาจเป็นแรงจูงใจ มีอิทธิพลต่อบุคคลในการกระทำต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกษตรกรเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จึงมุ่งศึกษาในประเด็นของแรงจูงใจ 4 ชนิด ซึ่งสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความโน้มเอียงไป คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ แรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ และแรงจูงใจใฝ่ชื่อเสียง

สมมุติฐาน
(Hypothesis)

แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ปี 2535 น่าจะมีความสัมพันธ์กับสภาพต่าง ๆ เหล่านี้คือ

1. สภาพภาพส่วนบุคคล เช่น อายุ
2. สภาพภาพทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้
3. สภาพภาพทางสังคม เช่น จำนวนบุคคลในครอบครัว
4. ประสบการณ์ของการฝึกอบรม
5. ความถนัดในการดำเนินธุรกิจ

วิธีการวิจัย
(METHODOLOGY)

การศึกษาแรงจูงใจของเกษตรกร ในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ในจังหวัดพังงา ปี 2535 ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย
(Locale of The Study)

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล จากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัด
พังงา ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ 4,560 ตารางกิโลเมตร ประชากรทั้งสิ้น
211,385 คน การปกครองแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ คืออำเภอเมือง อำเภอทับปุด อำเภอ
ตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี และอำเภอ
กะปง

สถานที่เหล่านี้ ได้ถูกกำหนดเพื่อทำการวิจัยมาด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ประชากรซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดพังงา มักจะมีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้ง
ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่คล้ายคลึงกัน เพราะเลือกประชากรตามการแบ่งการปกครองของ
กระทรวงมหาดไทย
2. ในแต่ละอำเภอ จะมีสหกรณ์การเกษตรทุกอำเภอ และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
สหกรณ์ระดับอำเภอ อำเภอละ 2 คน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ระดับจังหวัด เป็นผู้คอย
ควบคุม ดูแล กำกับ แนะนำ ช่วยเหลือและส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอย่าง
ใกล้ชิด และต่อเนื่องตลอดจนถึงปัจจุบัน

3. การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ซึ่งมีทั้งหมด 8 สหกรณ์ ตั้งอยู่ในทุกอำเภอ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงาส่วนใหญ่มีการดำเนินงานประสบกับการขาดทุน (รายงานกิจการประจำปี, 2533 : 16) แต่ในด้านการรับสมาชิกเพิ่มของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่เดียวกันสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรบางสหกรณ์ก็ลาออกเป็นจำนวนไม่น้อยเช่นกัน จึงเป็นที่น่าสนใจว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา มีแรงจูงใจประเภทไหนที่ผลักดันให้เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

(The Population and Sampling Procedure)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยได้แก่ บุคคลที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และเป็นสมาชิกที่ได้จดทะเบียนและจ่ายค่าหุ้น รวมทั้งค่าธรรมเนียมแรกเข้าแล้ว และเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในแดนดำเนินงานเฉพาะในจังหวัดพังงา โดยจัดเก็บข้อมูลมาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เพื่อใช้เป็นตัวแทนประชากรทั้งหมด ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ได้ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทุกอำเภอในจังหวัดพังงา
2. สุ่มตัวอย่างตำบลในแต่ละอำเภอมาอำเภอละ 2 ตำบล รวม 15 ตำบล (สำหรับอำเภอเมืองพังงามีสมาชิกอยู่เพียงตำบลเดียวเท่านั้น)
3. สุ่มกลุ่มสมาชิกหลังจากสุ่มตัวอย่างตำบล โดยวิธีการจับฉลากมาตำบลละ 1 กลุ่ม ได้ 15 กลุ่ม

จากนั้นในแต่ละกลุ่มได้นำรายชื่อของสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตรทั้งหมดมาจากสหกรณ์การเกษตร แล้วมาสุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 528 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมต่อ

จำนวนประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ในภาคผนวก ค คิดเป็นจำนวน 222 คน
ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ประชากรในแต่ละกลุ่ม ได้มีการคิดคำนวณแบบสัดส่วนตามจำนวนประชากรในแต่ละ
กลุ่ม โดยใช้สูตร Negtalon (1983) ในนัยัย ทนผล (2529 : 54) ดังนี้

$$n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_1 = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

n_1 = จำนวนตัวอย่างที่สุ่มจากกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ศึกษา

อำเภอ	ตำบล	กลุ่มสมาชิก	จำนวนสมาชิก	จำนวนตัวอย่างที่สุ่ม
เมือง ทับปุด	ตากแดด	บ้านบางยวน	17	7
	บ่อนสัน	บ้านท่าไทร	21	9
	โคกเจริญ	บ้านต้นวัด	50	21
ตะกั่วทุ่ง	ถ้ำ	บ้านลำวะ	42	18
	หล่อยูง	บ้านหล่อยูง	61	25
เกาะยาว	เกาะยาวน้อย	บ้านท่าค่าย	52	22
	พรุโน	บ้านไฉะปาเทรด	14	6

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

อำเภอ	ตำบล	กลุ่มสมาชิก	จำนวนสมาชิก	จำนวนตัวอย่างที่สุ่ม
ท้ายเหมือง	ท้ายเหมือง	บ้านท้ายเหมือง	28	12
	บางทอง	บ้านใหญ่	55	23
ตะกั่วป่า	โคกเคียน	บ้านทุ่งใหญ่	45	19
	บางนายสี	บ้านบางดั่ง	35	15
คุระบุรี	คุระ	บ้านคุระ	38	16
	แม่นางขาว	บ้านทุ่งรัก	16	7
กะปง	เหมาะ	บ้านเหมาะ	30	12
	ท่านา	บ้านท่านา	24	10
			528	222

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

(The Research Instruments)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัย เป็นแบบสอบถามโดยการนำไป
สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตัวอย่างที่สุ่มได้ขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูล
ตามวัตถุประสงค์ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ และระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้ การถือครองที่ดิน การกู้เงิน การชำระหนี้ การถือหุ้น การฝากเงิน สถานภาพทางสังคม เช่น จำนวนบุคคลในครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่ม ตลอดจนประสบการณ์ของการฝึกอบรม จำนวนครั้งของการฝึกอบรม และ ความถี่ในการดำเนินธุรกิจ

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตร ซึ่งวัดโดยระบบให้คะแนน (Scoring system)

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของแรงจูงใจที่ผลักดันให้เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ตอนที่ 4 เพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์-เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วกับช่วงอายุ, ระดับรายได้, จำนวนบุคคลในครอบครัว, ความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรม และความถี่ในการดำเนินธุรกิจ

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(Operational Definitions)

1. อายุ หมายถึง จำนวนปีของผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่เกิดจนถึง เวลานั้นที่กข้อมูล
2. รายได้ หมายถึง จำนวนเงินได้ทั้งหมดที่เป็นเงินสด และมูลค่าสิ่งของที่ครอบครัว ประชากรเป้าหมายได้รับจากการเกษตร หรือการทำงานอื่นในรอบปี 2534/2535
3. ระดับการศึกษา หมายถึง จำนวนปีที่ผู้ให้ข้อมูลเคยได้รับการศึกษาแล้วเรียนใน สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

4. สถานภาพการถือครองที่ดิน หมายถึง ลักษณะของการถือครองที่ดินของสมาชิก สหกรณ์การเกษตร ซึ่งอาจจะเป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ของตนเอง เช่าทั้งหมดหรือเช่าบางส่วนและเป็น ของตนเองบางส่วน

5. จำนวนพื้นที่ดินที่ใช้ประกอบอาชีพ หมายถึง จำนวนไร่ของพื้นที่ที่สมาชิกสหกรณ์การ เกษตร ใช้ในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

6. จำนวนบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ หมายถึง จำนวนบุคคลที่อาศัยอยู่ใน ครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จะต้องรับผิดชอบในการเลี้ยงดู หรือให้การศึกษาเล่าเรียน

7. ประสบการณ์การฝึกอบรม หมายถึง จำนวนความถี่(ครั้ง) ที่สมาชิกสหกรณ์การ เกษตร เคยเข้าร่วมประชุมฝึกอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับสหกรณ์ในช่วงปี 2534-2535

8. ความถี่ในการติดต่อกับสหกรณ์การเกษตร หมายถึง จำนวนความถี่(ครั้ง) ที่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เข้ามาร่วมดำเนินการกิจกรรมประกอบธุรกิจกับสหกรณ์ ภายใน 1 ปี

9. ความถี่ในการติดต่อกับพนักงานของสหกรณ์ หมายถึง จำนวนความถี่(ครั้ง)ที่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ได้ใช้บริการจากพนักงานของสหกรณ์ ภายใน 1 ปี

10. ความต้องการในชีวิต หมายถึง ความปรารถนา หรือเป้าหมายในชีวิตของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร หวังว่าจะได้ เช่น ต้องการกู้ยืมเงิน ต้องการฝากเงิน ต้องการซื้อ เครื่องอุปโภคบริโภคในราคาถูก ต้องการเงินปันผล ต้องการรวมกันขายสินค้าเพื่อให้ได้ราคาดี ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ต้องการมีบ้านเรือนที่ส่วยงามกว่าเดิม ต้องการจะได้รับการความ ช่วยเหลือต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ ความต้องการในชีวิตวัดได้โดยระบบการให้คะแนน ซึ่ง สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ระบุว่ามีความต้องการ "มากที่สุด" "มาก" "ปานกลาง" "น้อย" และ "น้อยมาก" ต่อข้อความความต้องการในชีวิต 10 ข้อความ คำตอบตามแบบสอบถามได้

กำหนดการให้คะแนนดังนี้ คือ ต้องการมากที่สุด = 5 คะแนน ต้องการมาก = 4 คะแนน ต้องการปานกลาง = 3 คะแนน ต้องการน้อย = 2 คะแนน ต้องการน้อยมาก = 1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนของความต้องการในชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร แต่ละคนมาคิดคำนวณหาโดยใช้สูตรน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean Score) ในระบอบ การผลสูตร (2525:80) ดังนี้

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + f_5}{TNR}$$

WMS = น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย

f_1 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีความต้องการมากที่สุด

f_2 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีความต้องการมาก

f_3 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีความต้องการปานกลาง

f_4 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีความต้องการน้อย

f_5 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีความต้องการน้อยที่สุด

TNR = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อได้ค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยความ

ต้องการดังนี้

	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	มีความมุ่งหวังระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	มีความมุ่งหวังระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	มีความมุ่งหวังระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	มีความมุ่งหวังระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	มีความมุ่งหวังระดับน้อยที่สุด

- แรงจูงใจเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร หมายถึง สิ่งที่ผลักดันให้สมาชิกเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และร่วมกันดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร

การวัดชนิดของแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนั้นวัดได้โดยสมาชิกให้คำตอบจากคำถาม 2 ข้อคือ

1. อะไรคือเหตุผลที่เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
2. เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้วมีความพอใจอะไร

คำถามแต่ละคำถามมีข้อความ 18 ข้อความให้เลือกตอบว่า "ใช่" "หรือไม่ใช่" ตามแต่ละชนิดของแรงจูงใจคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ แรงจูงใจใฝ่ชื่อเสียง และแรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ ซึ่งแต่ละชนิดของแรงจูงใจเหล่านี้ โดยแสดงความคิดเห็นตามธุรกิจที่สหกรณ์การเกษตรมีไว้บริการแก่สมาชิกของคำถามทั้งหมด จากนั้นนับจำนวนความถี่ของข้อความที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เลือกตอบ ถ้าข้อความตามชนิดของแรงจูงใจใดมีความถี่ในการถูกเลือกมากที่สุดแสดงว่าเป็นแรงจูงใจเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดพังงา

การทดสอบแบบสอบถาม

(Pre-testing of The Instruments)

- การทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยคณะกรรมการที่ปรึกษาในการทำวิจัย และสหกรณ์จังหวัดพังงา ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ใน 4 เห็นด้วยแสดงว่าเป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้

- การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ทำการวิจัย จำนวน 20 ราย ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เหมือนกัน จากนั้นจึงนำมาหาความเชื่อมั่นเพื่อหาความแนบสนิทภายใน (Internal consistency) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Coefficient alpha) ของความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าเท่ากับ .77 ของเหตุผลก่อนจะ

เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่าเท่ากับ 0.83 และของแรงจูงใจเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่าเท่ากับ 0.82

วิธีการรวบรวมข้อมูล

(Data Gathering)

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ประจำอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดพังงา โดยใช้แบบสอบถามไปสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2535 มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือไปยังสหกรณ์จังหวัดพังงา เพื่ออำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลในแต่ละอำเภอ
2. ชี้แจงผู้ช่วยสัมภาษณ์ให้มีความเข้าใจในแบบสอบถามแต่ละตอน ที่เกี่ยวกับวิธีการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ทั้ง 15 ตำบล ใน 8 อำเภอ คืออำเภอเมือง อำเภอทับปุด อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอคุระบุรี และอำเภอกะปง จำนวนทั้งสิ้น 222 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

(Analysis of Data)

ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาเพื่อการวิเคราะห์จะถ่ายทอกลงคอมพิวเตอร์ ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ซึ่งประกอบไปด้วยสถิติที่ใช้คือ

1. ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาใช้วิเคราะห์ ตัวแปรอิสระด้านสถานภาพส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตัวแปรอิสระด้านสถานภาพทาง

เศรษฐกิจ เช่น รายได้ การถือครองที่ดิน การกู้เงิน การชำระหนี้ การถือหุ้น การฝากเงิน ตัวแปรอิสระด้านสภาพทางสังคม เช่น จำนวนบุคคลในครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่ม และใช้วัดตัวแปรอิสระของประสบการณ์ของการฝึกอบรม จำนวนครั้งของการเข้ารับการฝึกอบรม ระยะเวลาในการสมัครเป็นสมาชิก และการร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์

2. การระบุถึงความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยใช้น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean Score) เปรียบเทียบ

3. การระบุถึงชนิดของแรงจูงใจของเกษตรกรทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว โดยใช้คำร้อยละ

4. การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจที่ผู้ให้ข้อมูลเลือกสูงสุด ทั้งก่อนที่ทำให้เกษตรกรสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและเมื่อสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว ซึ่งน่าจะมีความสัมพันธ์กับสภาพต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านสภาพส่วนบุคคล อายุ
- ด้านสภาพทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้
- ด้านสภาพทางสังคม เช่น จำนวนบุคคลในครอบครัว
- ด้านประสบการณ์ของการฝึกอบรม
- ความถี่ในการดำเนินธุรกิจ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

(Research Duration)

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี ตั้งแต่เดือนมกราคม 2535 ถึงเดือน

ธันวาคม 2535

ผลการวิจัยและวิจารณ์
(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา โดยทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบสอบถาม จากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา รวม 8 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกะปง อำเภอคุระบุรี อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอทับปุด และอำเภอเกาะยาว จำนวน 222 คน โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากตารางสัดส่วนของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากรทั้งหมด ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ (นำชัย ทนผล.2529:54)

ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งแยกการนำเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้คือ

- ตอนที่ 1 ก. ลักษณะส่วนบุคคลของประชากรตัวอย่าง อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา
- ข. สถานภาพทางเศรษฐกิจของประชากรตัวอย่าง อันได้แก่ รายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร รายได้นอกการเกษตร รายได้รวมต่อครอบครัว สถานภาพการถือครองที่ดิน จำนวนพื้นที่ซึ่งใช้ประกอบอาชีพ การได้รับบริการกู้เงินจากสหกรณ์ ประเภทของเงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้สหกรณ์ มูลค่าหุ้นที่ถือ การฝากเงินในสหกรณ์ และจำนวนเงินที่ฝากในสหกรณ์
- ค. สถานภาพทางสังคมของประชากรตัวอย่าง อันได้แก่จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การเข้ารับการฝึกอบรม ระยะเวลาที่สมัครเป็นสมาชิก และการร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์

ตอนที่ 2 แสดงถึงความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดพังงา

ตอนที่ 3 แสดงถึงแรงจูงใจของเกษตรกรเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรใน
จังหวัดพังงา

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1

ก. ลักษณะส่วนบุคคลของประชากรตัวอย่าง

เพศ

เพศ หมายถึง เพศชายและหญิงของประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ชาย	161	72.50
หญิง	61	27.50
รวม	222	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลักษณะส่วนบุคคล (เพศ) ซึ่งพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงาเป็นเพศชาย 72.5 เปอร์เซ็นต์ และเป็นเพศหญิง 27.50 เปอร์เซ็นต์ จากข้อมูลในตารางนี้กล่าวได้ว่าเพศชาย เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงามากกว่าเพศหญิง เนื่องจากการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้กำหนดไว้ในระเบียบการสมัครเป็นสมาชิกว่าต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวเท่านั้น

อายุ

อายุ หมายถึง อายุบริบูรณ์ของประชากรตัวอย่างนับถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 4.2 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะอายุประชากรแยกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
21 - 30 ปี	29	13.06
31 - 40 ปี	54	24.32
41 - 50 ปี	48	21.62
51 - 60 ปี	55	24.78
มากกว่า 60 ปี	36	16.22
รวม	222	100.00

$$\bar{X} = 46.65$$

$$S.D. = 13.02$$

ตารางที่ 4.2 แสดงอายุของประชากรตัวอย่าง จากการเก็บข้อมูล พบว่าผู้ที่มีอายุสูงสุดคือ 77 ปี และน้อยที่สุด คือ 21 ปี สำหรับอายุเฉลี่ยของสมาชิกคือ 47 ปี โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.02 ปี ประชากรที่มีอายุ 21 - 30 ปี มี 13.06 เปอร์เซ็นต์ อายุ 31 - 40 ปี มี 24.32 เปอร์เซ็นต์ อายุ 41- 50 ปี มี 21.62 เปอร์เซ็นต์ อายุ 51 - 60 ปี มี 24.78 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมากที่สุดและประชากรช่วงอายุ 21 - 30 ปี เป็นสมาชิกสหกรณ์น้อยที่สุด กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มี 16.22 เปอร์เซ็นต์ อาจสรุปได้ว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุมากขึ้นมีแรงจูงใจที่จะทำประโยชน์แก่สังคม ต้องการเข้าร่วมในการพัฒนาสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การศึกษา

การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 4.3 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะระดับการศึกษา

สำเร็จการศึกษา	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา	16	7.21
ชั้นประถมศึกษา	177	79.73
ชั้นมัธยมศึกษา	17	7.66
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8	3.60
สูงกว่าชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4	1.80
รวม	222	100.00

ตารางที่ 4.3 แสดงประชากรตัวอย่างแยกตามระดับการศึกษาซึ่งพบว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษามี 7.21 เปอร์เซ็นต์ ชั้นประถมศึกษามี 79.73 เปอร์เซ็นต์ ชั้นมัศึกษามี 7.66 เปอร์เซ็นต์ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพมี 3.60 เปอร์เซ็นต์ และสูงกว่าชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพมี 1.80 เปอร์เซ็นต์ จากข้อมูลในตารางนี้กล่าวได้ว่าประชากรสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา เป็นจำนวนมากที่สุด เนื่องจากการจัดการศึกษาภาคบังคับของรัฐบาลในครั้งนั้น และประชากรมีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นจำนวนน้อยที่สุด เนื่องจากผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นบุคคลรุ่นใหม่ในจำนวนที่น้อยที่สุดเช่นกัน

ข. ลักษณะสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประชากรตัวอย่าง

รายได้

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินได้ทั้งหมดที่ครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้รับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะแหล่งที่มาของรายได้ และระดับรายได้ต่อครอบครัว

แหล่งที่มาของรายได้	ช่วงระดับรายได้ (บาท)				จำนวน	เปอร์เซ็นต์ (คน)
	<30000	30001-60000	60001-90000	>90000		
ภาคการเกษตร	57	37	5	16	115	51.80
นอกภาคการเกษตร	-	7	1	-	8	3.60
ทั้งภาคการเกษตรและ นอกภาคการเกษตร	16	38	24	21	99	44.60
รวม	73	82	30	37	222	100
เปอร์เซ็นต์	32.88	36.94	13.51	16.67	100	

ตาราง 4.4 แสดงประชากรตัวอย่างแยกตามแหล่งที่มาของรายได้ และระดับรายได้ต่อครอบครัว ซึ่งพบว่าแหล่งที่มาของรายได้จากภาคการเกษตรมี 51.80 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา เป็นแหล่งที่มาของรายได้ทั้งภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรมี 44.59 เปอร์เซ็นต์ และรายได้ของประชากรเพียงส่วนน้อยที่มาจากนอกภาคการเกษตร มี 3.60 เปอร์เซ็นต์ จากข้อมูลในตารางนี้ กล่าวได้ว่าประชากรเป็นจำนวนมากมีรายได้จากภาคการเกษตร เนื่องจากสหกรณ์

การเกษตรได้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกไว้ว่าจะต้องเป็นเกษตรกรทำให้รายได้มาจากภาคการ-
เกษตรมาก และประชากรเป็นจำนวนน้อยที่สุดที่มีรายได้นอกภาคการเกษตร สำหรับระดับรายได้
ต่อครอบครัวของประชากรซึ่งพบว่าช่วงระดับรายได้ น้อยกว่า 30,000 บาท มี 32.88เปอร์เซ็นต์
ระดับรายได้ 30,001 - 60,000 บาท มี 36.94เปอร์เซ็นต์ ระดับรายได้ 60,001-90,000
บาท มี 13.51เปอร์เซ็นต์ มากกว่า 90,000 บาท มี 16.67เปอร์เซ็นต์ จากข้อมูลในตารางนี้
กล่าวได้ว่าประชากรมีระดับรายได้ 30,001 - 60,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด เนื่องจาก
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงาส่งส่วนใหญ่ มีรายได้จากการประกอบอาชีพการทำสวนยาง
และอาชีพการประมง ซึ่งทำให้มีรายได้สม่ำเสมอตลอดระยะเวลา 1 ปี สมาชิกสหกรณ์การเกษตร
สามารถประกอบอาชีพการทำสวนยางและการประมงได้ประมาณ 8 เดือน ส่วนจำนวนประชากร
น้อยที่สุดที่มีรายได้ ระหว่าง 60,001 - 90,000 บาท จะประกอบอาชีพทำเหมืองแร่ และสวน
ยางขนาดใหญ่

การถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดิน หมายถึง ลักษณะการถือครองที่ดินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ตารางที่ 4.5 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะสภาพการถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดิน	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
มีกรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งหมด	201	90.54
เช่าทั้งหมด	7	3.15
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	14	6.31
รวม	222	100.00

ตารางที่ 4.5 แสดงประชากรตัวอย่างตามสภาพการถือครองที่ดินซึ่งพบว่าการถือครองที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งหมดมี 90.54 เปอร์เซ็นต์ เข้าที่ดินผู้อื่น โดยไม่มีที่ดินเป็นของตนเองเลย 3.15 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน 6.31 เปอร์เซ็นต์ จากข้อมูลในตารางนี้กล่าวได้ว่า ประชากรถือครองที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองมากที่สุด และการถือครองที่ดินโดยการเช่าน้อยที่สุด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดน่านมีรายได้ดี (ตามตารางที่ 4.4)

จำนวนพื้นที่ที่ใช้ประกอบอาชีพ

ตารางที่ 4.6 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนพื้นที่ที่ใช้ประกอบอาชีพ

จำนวนพื้นที่	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
1 - 10 ไร่	58	26.13
11 - 20 ไร่	68	30.63
21 - 30 ไร่	36	16.21
31 - 40 ไร่	21	9.46
มากกว่า 40 ไร่	39	17.57
รวม	222	100.00

$$\bar{X} = 26.14 \quad S.D. = 24.103$$

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.6 พบว่าประชากรมีจำนวนพื้นที่ที่ใช้ประกอบอาชีพดังนี้ จำนวนพื้นที่ 1-10 ไร่ มี 26.13 เปอร์เซ็นต์ จำนวนพื้นที่ 11-20 ไร่ มี 30.63 เปอร์เซ็นต์ จำนวนพื้นที่ 21-30 ไร่ มี 16.21 เปอร์เซ็นต์ จำนวนพื้นที่ 31-40 ไร่ มี 9.46 เปอร์เซ็นต์ จำนวนพื้นที่มากกว่า 40 ไร่ จำนวน 17.57 เปอร์เซ็นต์ ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนพื้นที่ที่ใช้ประกอบอาชีพสูงสุดเท่ากับ 11-20 ไร่ พื้นที่ที่ใช้ประกอบอาชีพน้อยที่สุดเท่ากับ 31-40 ไร่ โดยมีจำนวนพื้นที่เฉลี่ยเท่ากับ 26.14 ไร่ อาจสรุปได้ว่าประชากรส่วนมากมีพื้นที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 24.103 ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพแตกต่างกันพอสมควร เนื่องจากสมาชิกบางรายมีจำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพสูง

การได้รับบริการเงินกู้

ตารางที่ 4.7 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการได้รับบริการเงินกู้จากสหกรณ์

การรับบริการเงินกู้	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ได้รับบริการเงินกู้	184	82.88
ไม่ได้รับบริการเงินกู้	38	17.12
รวม	222	100.00

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.7 พบว่าประชากรส่วนใหญ่ (82.88 เปอร์เซ็นต์) ได้รับบริการเงินกู้จากสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนงาได้ดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้แก่สมาชิก ซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าท้องตลาดและธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์เรียกเก็บจากสมาชิกที่กู้ยืมเงิน เมื่อสิ้นปีบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่มีผลกำไร จะจ่ายเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจให้กับสมาชิกอีกด้วย ส่วนประชากรจำนวนน้อยมาก (17.12 เปอร์เซ็นต์) ที่ไม่ได้รับบริการกู้เงิน เนื่องจากเป็นสมาชิกเข้าใหม่ มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์การพิจารณาเงินกู้ของสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ที่มีฐานะดีแล้วเพียงบางส่วนที่ไม่ต้องการกู้เงินเช่นกัน

ประเภทการกู้เงิน

ตารางที่ 4.8 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะประเภทการกู้เงินจากสหกรณ์

การกู้เงิน	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
กู้เงินระยะสั้น	75	40.76
กู้เงินระยะปานกลาง (ไม่เกิน 3 ปี)	99	53.81
กู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลาง	10	5.43
รวม	184	100.00

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.8 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มิ 53.81 เปอร์เซ็นต์ ชอบรับบริการกู้เงินประเภทเงินกู้ระยะปานกลาง ซึ่งสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะนำเงินดังกล่าวไปลงทุนในการประกอบอาชีพการเกษตรสำหรับในจังหวัดนังงานั้น สมาชิกนำเงินไปเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนบุกเบิกสวนยางพารา ลงทุนเพื่อสร้างต่อเติมเรือประมง และก่อสร้างคอกสุกร เป็นต้น รองลงมาสมาชิกกู้เงินระยะสั้น มี 40.76 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสมาชิกสหกรณ์นำเงินไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพการเกษตรในฤดูกาลหนึ่งๆ โดยสมาชิกนำเงินไปใช้ในการเพาะปลูกพืชฤดูกาลเดียว เช่น แตงโม ข้าว และพืชผัก เป็นต้น สมาชิกส่วนน้อยที่สุดมี 5.43 เปอร์เซ็นต์ กู้เงินทั้งระยะสั้นและระยะปานกลาง เนื่องจากสมาชิกต้องนำเงินไปลงทุนบุกเบิกสร้างสวนซึ่งเป็นการกู้เงินระยะปานกลาง และขณะเดียวกันก็มีการปลูกพืชแซมระหว่างต้นยางเพื่อเป็นรายได้ในฤดูกาลหนึ่งๆ จึงมีการกู้เงินระยะสั้นเพื่อการลงทุนด้วย

การชำระหนี้เงินกู้

ตารางที่ 4.9 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการชำระหนี้เงินกู้

การชำระหนี้	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ยังไม่ถึงกำหนดชำระหนี้	45	20.27
ชำระหนี้ได้ตามกำหนด	151	68.02
ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	26	11.71
รวม	222	100.00

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.9 พบว่าประชากรชำระหนี้ได้ตามกำหนดมี 68.02 เปอร์เซ็นต์ และหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระมี 20.27 เปอร์เซ็นต์ ประชากรเป็นส่วนน้อยมี 11.71 เปอร์เซ็นต์ ที่ชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนด เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนงา มีรายได้ในระดับสูง (จากตารางที่ 4.4) จึงมีการชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ไม่ตามกำหนดระยะเวลา เป็นจำนวนน้อยมาก แต่ถึงกระนั้นก็ตามสหกรณ์การเกษตรก็ควรมีการวางแผนการผลิตให้กับสมาชิก เพื่อที่จะให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีรายได้ที่แน่นอน ซึ่งจะเป็นผลให้การชำระหนี้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

การถือหุ้น

ตารางที่ 4.10 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการถือหุ้น

มูลค่าหุ้นที่ถือ	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
50 - 1,000 บาท	93	41.89
1,001 - 3,000 บาท	72	32.43
3,001 - 6,000 บาท	45	20.27
มากกว่า 6,000 บาท	12	5.41
รวม	222	100.00
$\bar{X} = 2,162$		S.D. = 2,248.89

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.10 พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มี 41.89 เปอร์เซ็นต์ ถือหุ้นอยู่ในสหกรณ์การเกษตรมีมูลค่าหุ้น 50 - 1,000 บาท รองลงมาสมาชิกมี 32.43 เปอร์เซ็นต์ ถือหุ้นอยู่ในสหกรณ์การเกษตร มีมูลค่าหุ้น 1,001 - 3,000 บาท สมาชิกมี 20.27 เปอร์เซ็นต์ ถือหุ้นอยู่ในสหกรณ์การเกษตร มีมูลค่า 3,001 - 6,000 บาท และสมาชิกจำนวนน้อยที่สุดมี 5.41 เปอร์เซ็นต์ ถือหุ้นอยู่ในสหกรณ์การเกษตร มีมูลค่าหุ้นมากกว่า 6,000 บาท

จากการวิจัยพบว่า มูลค่าหุ้นโดยเฉลี่ยที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดน่านงา ถือหุ้นในสหกรณ์การเกษตรมีมูลค่าเฉลี่ย 2,162 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,248.89 ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีการถือหุ้นที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเนื่องจากสมาชิกบางรายถือหุ้นน้อยมากไม่มีความเชื่อมั่นในสหกรณ์ เพราะสถานการณ์ ส่วนมากมีการดำเนินงานที่ประสบกับการขาดทุน

การฝากเงิน

ตารางที่ 4.11 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการฝากเงิน

จำนวนเงินที่ฝาก	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
100 - 1,000 บาท	86	58.51
1,001 - 3,000 บาท	33	22.45
3,001 - 6,000 บาท	14	9.52
มากกว่า 6,000 บาท	14	9.52
รวม	147	100.00
$\bar{X} = 2,210.13$	$S.D. = 6,912.35$	

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.11 พบว่าสมาชิกส่วนมากมีการฝากเงินกับสหกรณ์ (จากสมาชิก 222 คน มีการฝากเงินกับสหกรณ์ 147 คน) ในการฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา สมาชิกส่วนมากที่สุดมี 58.5 เปอร์เซ็นต์ มีจำนวนเงินฝาก 100-1,000 บาท รองลงมาจำนวนเงินฝาก 1,001-3,000 บาท มีสมาชิก 22.45 เปอร์เซ็นต์ ส่วนจำนวนเงินมากกว่า 3,000 บาทขึ้นไปมีสมาชิกฝากเป็นจำนวนน้อยที่สุด เนื่องมาจากสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา มีผลการดำเนินงานประสพกับการขาดทุนเป็นส่วนใหญ่ (รายงานกิจการประจำปี 2534 ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา) ทำให้สมาชิกไม่มีความมั่นใจในการฝากเงิน ทั้ง ๆ ที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงามีรายได้ดี (ตารางที่ 4.4) สำหรับค่าเฉลี่ยการฝากเงินของสมาชิกคนละ 2,210.13 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6,912.35 อาจกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีการฝากเงินที่แตกต่างกันมาก

ค. ลักษณะสภาพทางสังคมของประชากรตัวอย่าง

บุคคลในครอบครัว

ตารางที่ 4.12 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ

จำนวนบุคคลในครอบครัว	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
น้อยกว่า 3 คน	28	12.61
3 - 5 คน	139	62.61
6 - 8 คน	45	20.27
9 -11 คน	9	4.06
มากกว่า 11 คน	1	0.45
รวม	222	100.00
$\bar{X} = 4.62$	S.D. = 1.95	

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.12 พบว่าสมาชิกมีจำนวนบุคคลในครอบครัวน้อยกว่า 3 คน มี 12.61 เปอร์เซ็นต์ บุคคลในครอบครัว 3-5 คน มี 62.61เปอร์เซ็นต์ บุคคลในครอบครัว 6-8 คน มี 20.27 เปอร์เซ็นต์ บุคคลในครอบครัว 9-11 คน มี 4.06 เปอร์เซ็นต์ บุคคลในครอบครัวมากกว่า 11 คน มี 0.45 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉลี่ยมีบุคคลในครอบครัว 5 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.95 ซึ่งกล่าวได้ว่าแต่ละสมาชิกมีจำนวนบุคคลในครอบครัวที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

จากผลการวิจัยสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงาส่วนมากมีจำนวนบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ 3-5 คน และจำนวนบุคคลในครอบครัวมากกว่า 11 คน มีจำนวนน้อยที่สุด อาจสรุปได้ว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีครอบครัวขนาดกลาง

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

ตารางที่ 4.13 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

การเป็นสมาชิก	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม	83	37.39
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม	139	62.61
รวม	222	100.00

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.13 พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ นอกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วเป็นจำนวน 37.39 เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมเป็นจำนวน 62.61 เปอร์เซ็นต์

สรุปได้ว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงามีเพียงส่วนน้อยที่นิยมการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย เช่นการเป็นสมาชิกกลุ่มของกรมพัฒนาชุมชน กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มชาวสวนยาง

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.14 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการมีประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ได้เข้ารับการฝึกอบรม	216	97.30
ไม่ได้รับการฝึกอบรม	6	2.70
รวม	222	100.00

ผลการวิจัยข้อมูลในตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมี 97.30 เปอร์เซ็นต์ ระบุว่าได้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมในปี พ.ศ.2535 ส่วนอีก 2.70 เปอร์เซ็นต์ นั้นไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมใด ๆ ในปี พ.ศ.2535

จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม

ผลการวิจัยข้อมูลในตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลได้ระบุว่า ในปีงบประมาณ 2535 ได้เข้าร่วมการฝึกอบรม 1-3 ครั้ง เป็นจำนวนมากที่สุดมี 72.97 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาผู้ให้ข้อมูลได้เข้าร่วมการฝึกอบรม 4-6 ครั้งมี 14.42 เปอร์เซ็นต์ ผู้ให้ข้อมูลได้เข้าร่วมการฝึกอบรมมากกว่า 6 ครั้ง มี 9.90 เปอร์เซ็นต์ และผู้ให้ข้อมูลเป็นจำนวนน้อยที่สุดที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม มี 2.7 เปอร์เซ็นต์

จำนวนครั้งการรับการฝึกอบรมโดยเฉลี่ย 1.32 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .686 ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะจำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม

จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	6	2.70
1 - 3 ครั้ง	162	72.97
4 - 6 ครั้ง	32	14.42
มากกว่า 6 ครั้ง	22	9.91
รวม	222	100.00

$$\bar{X} = 1.32$$

$$SD. = 0.686$$

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมจำนวนมากนั้นเนื่องจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เน้นหนักถึงการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกสหกรณ์ โดยได้จัดสรรเงินงบประมาณให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา เพื่อเป็นการสนับสนุนในการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิก ถึงกระนั้นก็ตามสมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีการเข้ารับการฝึกอบรมเฉลี่ยเพียง 1.32 ครั้งต่อปี ซึ่งมีจำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมน้อยมาก เนื่องจากข้าราชการสหกรณ์ในจังหวัดพังงามีจำนวนน้อย โดยเฉพาะนักวิชาการสหกรณ์มีเพียง 2 อัตราเท่านั้น หรืออาจมีเหตุผลว่าสมาชิกสหกรณ์ไม่มีเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรมเนื่องจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา คือ การทำสวนยาง ซึ่งจะต้องเริ่มกรีดยางตั้งแต่เวลา 02.00 น. ถึง 14.00 น. หลังจากเสร็จภาระงานก็ต้องพักผ่อน และเริ่มเตรียมการลับมีดกรีดยางอีกในตอนพลบค่ำ ทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะเข้ารับการฝึกอบรมก็เป็นได้

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

ตารางที่ 4.16 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะระยะเวลาที่เป็นสมาชิก

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
น้อยกว่า 5 ปี	85	38.29
5 - 8 ปี	32	14.41
9 - 12 ปี	18	8.11
มากกว่า 12 ปี	87	39.19
รวม	222	100.00
$\bar{x} = 8.5$		$S.D. = 1.34$

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มิ 39.19 เปอร์เซ็นต์ เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมาแล้วมากกว่า 12 ปี รองลงมา มี 38.29 เปอร์เซ็นต์ สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้วน้อยกว่า 5 ปี ผู้ให้ข้อมูลมี 14.41 เปอร์เซ็นต์ สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 5 - 8 ปี และผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดมี 8.11 เปอร์เซ็นต์ ที่สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 9 - 12 ปี โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ 8.5 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.34 ซึ่งกล่าวได้ว่าระยะเวลาที่เป็นสมาชิกไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดน่านส่วนใหญ่เพียงจะเป็นสมาชิก จึงทำให้เห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์ในจังหวัดน่านมีเพียง 4,046 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, ไม่ระบุปีพิมพ์ : 16)ซึ่งเป็นจำนวนน้อยมาก

การร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์

ตารางที่ 4.17 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกแยกตามลักษณะการร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ต่อปี

ความถี่	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ไม่ได้ร่วมธุรกิจ	8	3.60
1 - 4 ครั้ง	79	35.59
5 - 8 ครั้ง	44	19.82
9 -12 ครั้ง	11	4.96
มากกว่า 12 ครั้ง	80	36.03
รวม	222	100.00

การดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ จากผลการวิจัยในตารางที่ 4.17 พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ 214 คน ได้ร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์และสมาชิกเพียงส่วนน้อย 8 คน ที่ไม่ได้ร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ และในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์นั้นปรากฏว่าสมาชิกเข้าร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์มากที่สุดคือมากกว่า 12 ครั้งต่อปี มี 36.03 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาสมาชิกเข้าร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ 1-4 ครั้งต่อปี มี 35.59 เปอร์เซ็นต์ สมาชิกเข้าร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ 5-8 ครั้ง มี 19.82 เปอร์เซ็นต์ และสมาชิกเข้าร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ 9-12 ครั้ง มี 4.96 เปอร์เซ็นต์ และสมาชิกที่ไม่ได้ร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ มี 3.60 เปอร์เซ็นต์

สรุปได้ว่าสมาชิกเข้าร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์เป็นจำนวนมาก แต่การเข้าร่วมดำเนินธุรกิจไม่ต่อเนื่องเพียงไม่กี่ครั้งต่อปีเท่านั้น

ตอนที่ 2 ความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา

สงวนศรี วิรัชชัย (2527 : 5) ได้อธิบายสาเหตุสำคัญของแรงจูงใจคือ ความต้องการซึ่งอาจจะเป็นความต้องการที่มีติดตัวมาแต่เกิด หรือความต้องการทางจิตใจที่คนเราพัฒนาขึ้นจากการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม

ตารางที่ 4.18 ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ข้อความ	น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการ
1. ต้องการซื้อสินค้าในราคายุติธรรม	4.47
2. ต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น	4.44
3. ต้องการรวมกันขายสินค้าให้ได้ราคาดี	4.33
4. มีที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น	4.19
5. ต้องการกู้ยืมเงิน	4.08
6. ต้องการมีบ้านอยู่อาศัยที่ดีกว่าเดิม	4.07
7. ต้องการเงินปันผล	4.00
8. ต้องการฝากเงิน	3.80
9. เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับในสังคม	3.66
10. มีความต้องการเป็นคณะกรรมการ	
ดำเนินการของสหกรณ์	2.43

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.18 แสดงถึงความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา สมาชิกสหกรณ์ได้ระบุถึงความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์

10 ข้อความ ได้คิดคำนวณเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อความ ตามเกณฑ์ประเมินความต้องการ ที่กล่าวมาแล้วในวิธีการวิจัย ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกมีความต้องการในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ยของความ ต้องการอยู่ระหว่าง 4.21-5.00 โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ

1. ต้องการซื้อสินค้าในราคายุติธรรม	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.47
2. ต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.44
3. ต้องการรวมกันขายสินค้าให้ได้ราคาดี	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.33

สมาชิกสหกรณ์มีความต้องการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในระดับมากจำนวน 6 ข้อความ น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ยของความ ต้องการอยู่ระหว่าง 3.41-4.20 โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ

1. มีที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.19
2. ต้องการกู้ยืมเงิน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.08
3. ต้องการมีบ้านอยู่อาศัยที่ดีกว่าเดิม	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.07
4. ต้องการเงินปันผล	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.00
5. ต้องการฝากเงิน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.80
6. เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับในสังคม	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.66

สมาชิกสหกรณ์มีความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในระดับปานกลาง น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ยของความ ต้องการอยู่ระหว่าง 2.61-3.40 และในระดับที่มีความต้องการน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักค่าคะแนนของความ ต้องการอยู่ระหว่าง 1.00-1.80 สมาชิกสหกรณ์ไม่ได้ระบุถึงความต้องการในระดับดังกล่าว แต่สมาชิกสหกรณ์ได้ระบุถึงความต้องการในระดับน้อย ซึ่งมีน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ยของความ ต้องการอยู่ระหว่าง 1.81-2.60 เพียงข้อความเดียว คือสมาชิกสหกรณ์มีความต้องการเป็นคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.43

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา มีความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ในระดับมากที่สุด ในระดับมาก และระดับน้อย

เหตุผลที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีความต้องการในระดับมากที่สุดและในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ สืบเนื่องมาจากมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ย่อมมีความต้องการ ไม่มีที่สิ้นสุดและความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตัวเองไม่สามารถจะบำบัดความต้องการได้หมด จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนกันและกันในรูปแบบของการสหกรณ์ เพื่อให้มีชีวิตรอดอยู่รอดได้ (Survival) ทั้งนี้เพราะว่ามนุษย์ช่วยตัวเองไม่ได้ จึงจำเป็นต้องหันหน้าเข้ามาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสนองความต้องการหรือแรงผลักดันที่อยู่ภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมจะทำหน้าที่กระตุ้นหรือผลักดันให้ผู้นั้นแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายที่คาดหวัง มุกดา ศรียงค์ (2529 : 114) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหรือความมุ่งหวังว่า ความต้องการของคนเราเกิดขึ้นได้หลาย ๆ ระดับ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีทั้งระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับน้อย ย่อมแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรระบุว่าสาเหตุที่มีความต้องการอยู่หลายระดับดังกล่าว เนื่องจากความต้องการของมนุษย์ ไม่มีที่สิ้นสุดนั่นเอง

ตอนที่ 3 แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

แรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร หมายถึง สิ่งที่ผลักดันให้สมาชิกเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและร่วมกันดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร การศึกษาชนิดของแรง จูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ได้กำหนดข้อความไว้ 2 ชุด คือ

ชุดแรก เป็นข้อความเหตุผลก่อนจะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหรือธุรกิจที่จูงใจก่อนสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ชุดที่สอง เป็นข้อความสอบถามถึงสิ่งจูงใจเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร แล้วนั้นหมายถึง ธุรกิจที่จูงใจ เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ธุรกิจที่จูงใจก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีทั้งหมด 18 ข้อความ ที่ระบุชนิดของแรงจูงใจไว้ 4 ชนิดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Ach) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Aff) แรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์ทางวัตถุ (Mat) แรงจูงใจใฝ่ชื่อเสียง (Pre) โดยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจตามรายละเอียดในแต่ละข้อความของธุรกิจที่จูงใจ ตามความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" จากนั้นได้นับจำนวนความถี่ของข้อความธุรกิจที่จูงใจ ถ้าข้อความธุรกิจตามชนิดของแรงจูงใจมีความถี่ในการถูกเลือกมากที่สุด แสดงว่าธุรกิจนั้นเป็น แรงจูงใจที่ผลักดันให้ผู้ให้ข้อมูลสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

เหตุผลก่อนสมัครเป็นสมาชิกและเมื่อเป็นสมาชิกแล้ว

ตารางที่ 4.19 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามเหตุผลก่อนเข้ามาเป็นสมาชิก และเมื่อเข้าเป็นสมาชิกแล้ว

ธุรกิจที่จูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	ผู้ให้ความคิดเห็น (n=222)			
	ก่อนเป็น	เป็นสมาชิกแล้ว		
	ใช่	เปอร์เซ็นต์	ใช่	เปอร์เซ็นต์

แรงจูงใจใฝ่ผลประโยชน์

1. จะได้ซื้อวัสดุการเกษตรเช่นจักรรีดยาง ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ฯลฯ	213	95.9	199	89.6
2. จะได้ซื้อสินค้าบริโภคและอุปโภค เช่น ข้าวสาร แป้ง สบู่ ฯลฯ	213	95.9	182	82.0
3. จะได้มีสถานที่ฝากเงินใกล้บ้านของท่าน	209	94.1	168	75.7
4. จะได้กู้ยืมเงินโดยมีอัตราดอกเบี้ยถูก.	195	87.8	192	86.5

แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ธุรกิจที่จูงใจก่อนสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	ผู้ให้ความคิดเห็น (n=222)			
	ก่อนเป็น		เป็นสมาชิกแล้ว	
	ใช้	เปอร์เซ็นต์	ใช้	เปอร์เซ็นต์
1. จะได้รวมกลุ่มขายยางพาราในราคาสูง	191	86.0	93	41.9
2. จะได้ร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างใกล้ชิด เช่น กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์	170	76.6	101	45.5
3. จะได้รวมกลุ่มขายผลิตผลทางเกษตรให้ได้ราคาสูง	166	74.8	62	27.9
4. จะได้รับบริการเรื่องการบำรุงที่ดิน	148	66.7	22	9.9
5. จะได้ใช้บริการเครื่องจักรกลจากรัฐและสหกรณ์	145	65.3	18	8.1
แรงจูงใจได้สัมฤทธิ์				
1. จะได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ทำให้ สมาชิกเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์	216	97.3	215	96.8
2. จะได้รับการวางแผนการเพาะปลูกได้ถูกวิธี และตรงกับความต้องการของตลาด	216	97.3	158	71.2
3. จะได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร เช่น การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์	215	96.8	180	81.1
4. จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการประกัน การบรรเทาสาธารณภัยร่วมกัน เช่น มีการประกันผลิต ผลทางการเกษตร การประกันชีวิตของสมาชิก	167	75.2	180	81.1
5. จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ เช่น สหกรณ์จัดบริการบัตรด่วนในการรักษา พยาบาลให้กับสมาชิก	154	69.4	2	0.9

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	ผู้ให้ความคิดเห็น (n=222)			
	ก่อนเป็น		เป็นสมาชิกแล้ว	
ธุรกิจที่จูงใจก่อนสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	ใช้ เปอร์เซ็นต์ ใช้ เปอร์เซ็นต์			
แรงจูงใจได้ชื่อเสียง				
1. จะได้เป็นครอบครัวที่มีหน้ามีตาในหมู่สมาชิกด้วยกัน	165	74.3	183	82.4
2. จะได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ดีเด่น	136	61.3	57	25.7
3. จะได้เป็นที่รู้จักของสมาชิกเป็นพื้นฐานในการเป็นผู้นำระดับต่าง ๆ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	82	36.9	67	30.2
4. จะได้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์	51	23.0	41	18.5

ผลการวิจัยในตารางที่ 4.19 พบว่าเหตุผลก่อนสมัครเป็นสมาชิกและเมื่อเป็นสมาชิกแล้ว มีธุรกิจตามชนิดของแรงจูงใจที่ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. แรงจูงใจได้ผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลการวิเคราะห์ ผู้ให้ข้อมูลได้ระบุเหตุผลว่า ทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกและเมื่อเป็นสมาชิกแล้ว ก็เพื่อจะได้ชื่อวัตถุประสงค์การเกษตร เช่น จักรวรรดิยาง ปู่ ย่าพราบศัตรูพืช เป็นต้น มีความถี่ในการถูกเลือกมากที่สุด ในชนิดของแรงจูงใจประเภทนี้ คือ ก่อนเป็นสมาชิกมี 95.9 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อเป็นสมาชิกแล้วมี 89.6 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นได้ว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีความต้องการที่จะร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์รวมกันซื้อสินค้า เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตด้วย นับว่าเป็นแรงจูงใจได้ผลประโยชน์ เช่นเดียวกับไวรัช เจริญบรรจง (2522:116) ได้อธิบายไว้ว่าจุดมุ่งหมายที่อยู่ภายนอกของคนเราคือ สิ่งที่เราหวังอาจจะ

เป็นรางวัล ซึ่งแรงจูงใจจะมีทิศทางมายังรางวัล จุดมุ่งหมายต่าง ๆ เรามักจะทราบถึงเครื่องล่อใจต่าง ๆ (Incentive) อาจจะเป็น เงิน การชมเชย หรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญทำให้เกิดพฤติกรรม

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ ผลการวิเคราะห์ ผู้ให้ข้อมูลได้ระบุเหตุผลว่าก่อนสมัครเป็นสมาชิกก็เพื่อจะได้รวมกลุ่มขายยางพาราในราคาสูง มี 86 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อเป็นสมาชิกแล้วมี 41.9 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งคะแนนความถี่ที่เลือก เมื่อเป็นสมาชิกแล้วลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่งนั้น เนื่องจากสหกรณ์บางแห่งในจังหวัดพังงา ไม่ได้ดำเนินการธุรกิจรวมกันขายสินค้า โดยเฉพาะยางพารา ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของภาคใต้

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการวิเคราะห์ ผู้ให้ข้อมูลได้ระบุเหตุผลว่า ทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกและเมื่อเป็นสมาชิกแล้ว ก็เพื่อจะได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ทำให้สมาชิกเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ มีความถี่ในการถูกเลือกมากที่สุด ในชนิดของแรงจูงใจทุกประเภท คือก่อนเป็นสมาชิกมี 97.3 เปอร์เซ็นต์ และ เมื่อเป็นสมาชิกแล้วมี 96.8 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ก็เพื่อที่จะได้รับการวางแผนการเพาะปลูกได้ถูกวิธี และตรงกับความต้องการของตลาด รวมทั้งจะได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร เช่น การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ตามที่ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2518:7) ได้ให้ความคิดเห็นว่า ความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเป็นความปรารถนาที่จะประสบผลสำเร็จ พันธุ์อุปสรรคทั้งหมดล้นไป ต้องการอิสระในการแสดงออก ทั้งที่เป็นรูปธรรมและแนวความคิด อีกทั้ง Mc. Clelland ใน Schaefer ในนำชัย ทนุผล และสุนิลา ทนุผล (2531:9) ยังได้ยืนยันว่าความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะกระทำการต่าง ๆ ขึ้นในตัวบุคคล และยังเป็นดัชนีที่จะชี้ถึงความมีประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ได้ทางหนึ่ง

4. แรงจูงใจใฝ่ชื่อเสียง ผลการวิเคราะห์ ผู้ให้ข้อมูลได้ระบุเหตุผลว่า ทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกและเมื่อเป็นสมาชิกแล้ว ก็เพื่อจะได้เป็นครอบครัวที่มีหน้ามีตาในหมู่สมาชิกด้วยกัน มีความถี่ในการถูกเลือกมากที่สุด ในชนิดของแรงจูงใจ คือ ก่อนเป็นสมาชิก มี 74.3 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อเป็นสมาชิกแล้ว มี 82.4 เปอร์เซ็นต์ จากที่ได้รับการนับหน้าถือตาในหมู่สมาชิกด้วยกันนั้น ไวรัช เจียมบรรจง (2522:18) ได้ระบุว่ามนุษย์มีความต้องการให้คนอื่นเห็นความสำคัญของตนเอง ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง และความภูมิใจในตนเอง

จากผลการวิจัยแรงจูงใจของเกษตรกรในการเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเหตุผลทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกและเมื่อเป็นสมาชิกแล้วผู้ให้ข้อมูลได้ระบุถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) มากที่สุด สาเหตุที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากที่สุด อาจเนื่องมาจากการที่สมาชิกได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ซึ่งทำให้สมาชิกได้เข้าใจถึงหลักการและวิธีการสหกรณ์ ทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อ หรือศรัทธาในวิถีทางการดำเนินธุรกิจแบบสหกรณ์ที่ดำเนินการในช่วงเวลานั้นธุรกิจที่จูงใจสมาชิกได้รับการบริการจากสหกรณ์ในธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

เป็นการศึกษาเรื่องแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนงา โดยหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่จูงใจให้เกษตรกรสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ ผลจากการวิจัยตารางที่ 4.19 และตารางที่ 4.20 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้เหตุผลตรงกันมาก่อนเข้ามาเป็นสมาชิก และเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้ว ปรากฏว่าผู้ให้ข้อมูลระบุธุรกิจที่จูงใจเกี่ยวกับการได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ทำให้สมาชิกเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์มีเปอร์เซ็นต์สูงที่สุดนั้นน่าจะมีความสัมพันธ์กับสถานภาพด้านต่าง ๆ เช่น อายุ รายได้ จำนวนบุคคลในครอบครัว จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม และความถี่ในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 อายุของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์และเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอายุของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 มีค่า = 1.558 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 9.488 เป็นค่าที่น้อยกว่าจึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่าอายุของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์กับช่วงอายุ

อายุ (ปี)	ความคิดเห็น		รวม
	ใช่	ไม่ใช่	
21 - 30	28	1	29
31 - 40	53	1	54
41 - 50	47	1	48
51 - 60	54	1	55
มากกว่า 60	34	2	36
รวม	216	6	222

$$X^2 = 1.558; \quad X^2_{.05} = 9.488 \quad df = 4$$

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์กับช่วงอายุ

อายุ (ปี)	ความคิดเห็น		รวม
	ใช่	ไม่ใช่	
21 - 30	29	-	29
31 - 40	54	-	54
41 - 50	45	3	48
51 - 60	54	1	55
มากกว่า 60	33	3	36
รวม	215	7	222

$$X^2 = 7.694; \quad X^2_{.05} = 9.488 \quad df = 4$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอายุของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ
0.05 มีค่า = 7.694 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 9.488 เป็นค่าที่น้อยกว่าจึง
ยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่าอายุของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อ
เป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

สมมติฐานที่ 2 รายได้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการ
ศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ทั้งก่อนสมัคร เป็นสมาชิกสหกรณ์และ เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว

ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์การศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์กับระดับ
รายได้

รายได้ (บาท)	ความคิดเห็น		
	ใช่	ไม่ใช่	รวม
น้อยกว่า 30,000	72	1	73
30,001-60,000	80	2	82
60,001-90,000	28	2	30
มากกว่า 90,000	36	1	37
รวม	216	6	222

$$X^2 = 2.307; \quad X^2_{.05} = 7.815 \quad df = 3$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ
0.05 มีค่า = 2.307 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 7.815 เป็นค่าที่น้อยกว่า
จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่ารายได้ของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความ-
เชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ
0.05 มีค่า = 3.875 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 7.815 เป็นค่าที่น้อยกว่า
จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่ารายได้ของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์
เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์กับระดับรายได้

รายได้ (บาท)	ความคิดเห็น		รวม
	ใช่	ไม่ใช่	
น้อยกว่า 30,000	72	1	73
30,001-60,000	80	2	82
60,001-90,000	29	1	30
มากกว่า 90,000	34	3	37
รวม	215	7	222

$$X^2 = 3.875; \quad X^2_{.05} = 7.815 \quad df = 3$$

สมมติฐานที่ 3 จำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ และเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 มีค่า = 2.724 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 9.488 เป็นค่าที่น้อยกว่าจึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่าจำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์การศึกษายอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์
กับจำนวนบุคคลในครอบครัว

จำนวนบุคคลในครอบครัว (คน)	ความคิดเห็น		รวม
	ใช่	ไม่ใช่	
น้อยกว่า 3	27	1	28
3 - 5	136	3	139
6 - 8	44	1	45
9 - 11	8	1	9
มากกว่า 11	1	-	1
รวม	216	6	222

$$X^2 = 2.724; \quad X^2_{.05} = 9.488 \quad df = 4$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 มีค่า = 3.937 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 9.488 เป็นค่าที่น้อยกว่าจึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่าจำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษายอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์กับจำนวนบุคคลในครอบครัว

จำนวนบุคคลในครอบครัว (คน)	ความคิดเห็น		รวม
	ใช่	ไม่ใช่	
น้อยกว่า 3	26	2	28
3 - 5	136	3	139
6 - 8	44	1	45
9 - 11	8	1	9
มากกว่า 11	1	-	1
รวม	215	7	222

$$X^2 = 3.937; \quad X^2_{.05} = 9.488 \quad df = 4$$

สมมติฐานที่ 4 จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ และเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 มีค่า = 0.890 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 7.815 เป็นค่าที่น้อยกว่าจึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่าความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรมของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์
กับความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรม

จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม	ความคิดเห็น		
	ใช่	ไม่ใช่	รวม
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	6	-	6
1 - 3	157	5	162
4 - 6	31	1	32
มากกว่า 6	22	-	22
รวม	216	6	222

$$X^2 = 0.890; \quad X^2_{.05} = 7.815 \quad df = 3$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 มีค่า = 5.558 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง = 7.815 เป็นค่าที่น้อยกว่าจึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่าความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรมของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์กับความถี่ที่เข้ารับการฝึกอบรม

จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม (ครั้ง)	ความคิดเห็น		รวม
	ใช่	ไม่ใช่	
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	5	1	6
1 - 3	158	4	162
4 - 6	30	2	32
มากกว่า 6	22	-	22
รวม	215	7	222

$$\chi^2 = 5.558; \quad \chi^2_{.05} = 7.815 \quad df = 3$$

สมมุติฐานที่ 5 ความถี่ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ และเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของความถี่ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 มีค่า = 0.931 และเมื่อเปรียบเทียบค่าที่ได้จากตาราง = 9.488 เป็นค่าที่น้อยกว่าจึงยอมรับสมมุติฐาน ซึ่งหมายความว่าความถี่ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์การศึกษอบรมในเรื่องสหกรณ์ก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์กับความถี่ในการดำเนินธุรกิจ

จำนวนครั้งในการดำเนินธุรกิจ ภายในปี (ครั้ง)		ความคิดเห็น		
		ใช่	ไม่ใช่	รวม
ไม่ได้ร่วม ธุรกิจ		8	-	8
1 - 4		76	3	79
5 - 8		43	1	44
9 - 12		11	-	11
มากกว่า 12		78	2	80
รวม		216	6	222

$$X^2 = 0.931; \quad X^2_{.05} = 9.488 \quad df = 4$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของความถี่ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 มีค่า = 10.076 และเมื่อเปรียบเทียบค่าที่ได้จากตาราง = 9.488 เป็นค่าที่มากกว่าจึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งหมายความว่าความถี่ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์การศึกษายอบรมในเรื่องสหกรณ์เมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์กับความถี่ในการดำเนินธุรกิจ

จำนวนครั้งในการดำเนินธุรกิจ ภายในปี (ครั้ง)	ความคิดเห็น		
	ใช่	ไม่ใช่	รวม
ไม่ได้ร่วมดำเนินธุรกิจ	7	1	8
1 - 4	79	-	79
5 - 8	44	-	44
9 - 12	10	1	11
มากกว่า 12	75	5	80
รวม	215	7	222

$$\chi^2 = 10.076; \quad \chi^2_{.05} = 9.488 \quad df = 4$$

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
(SUMMARY, IMPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS)

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

Summary and Implications.

การวิจัยถึงแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ได้เก็บข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในอำเภอเมือง อำเภอทับปุด อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอเกาะยาว อำเภอท้ายเหมือง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอกระบุรีและอำเภอกะปง ในจังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการในชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
2. เพื่อทราบถึงชนิดของแรงจูงใจ ที่ทำให้เกษตรกรสนใจมากที่สุดในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
3. เพื่อจัดลำดับความสำคัญ ของแรงจูงใจแต่ละชนิดที่ทำให้เกษตรกรสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา
4. เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์มากขึ้น
5. เพื่อเป็นแนวความคิดสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการขยายจำนวนสมาชิกสหกรณ์ให้มากขึ้น
6. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าและขยายผลการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

วิธีการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอนที่ระดับความเชื่อมั่น 95

เปอร์เซ็นต์ ได้จำนวนประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น 222 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 3 ตอน ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลสภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ประสบการณ์ของการฝึกอบรม และความถี่ในการดำเนินธุรกิจ ตอนที่ 2 ระบุความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตอนที่ 3 แรงจูงใจที่ผลักดันให้สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลได้ทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ .77 ของเหตุผลก่อนจะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.83 และของแรงจูงใจเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เท่ากับ 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทุกอำเภอในจังหวัดพังงา เป็นผู้ช่วยวิจัยและได้รับการประชุมชี้แจงให้เข้าใจในวิธีการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงมีนาคม พ.ศ. 2535

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลได้ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำวนค่าต่าง ๆ ดังนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ประสบการณ์ของการฝึกอบรม และความถี่ในการดำเนินธุรกิจ ใช้น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ใช้น้ำหนักคะแนนถึงชนิดของแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และใช้สถิติไคสแควร์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

จากผลการศึกษาและวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล พบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชายร้อยละ 72.5 และเพศหญิง 27.5 มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป โดยเฉลี่ยจะมีอายุ 47 ปี ช่วงอายุที่มากที่สุดคือ อายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 24.78 การที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุมากขึ้นมีแรงจูงใจที่จะทำประโยชน์ต่อสังคมร่วมกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะเห็นได้ว่าในสภาพสังคมปัจจุบัน ผู้สูงอายุมีกรรวมกลุ่มได้ดีกว่าวัยอื่น ๆ ส่วนระดับการศึกษาจะมีทุกระดับคือ ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 7.21 ชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 79.73 ชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 7.66 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 3.6 สูงกว่าชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 1.8 โดยเฉลี่ยมีการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ พบว่าผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากมีรายได้อยู่ระหว่าง 30,001-60,000 บาท และมีแหล่งที่มาของรายได้จากภาคการเกษตรเป็นส่วนมากมี 51.80 เปอร์เซ็นต์ การถือครองที่ดินร้อยละ 90.54 มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งหมด ผู้ให้ข้อมูลจะเช่าที่ดินเพียงส่วนน้อย คือร้อยละ 3.15 และที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์เพียงร้อยละ 6.31 เท่านั้นเอง ผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากคือร้อยละ 30.63 มีพื้นที่ซึ่งใช้ประกอบอาชีพระหว่าง 11-20 ไร่ โดยเฉลี่ยแล้วมีพื้นที่ 26.14 ไร่ ประชากรส่วนมากมีพื้นที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย การได้รับบริการเงินกู้จากสหกรณ์ส่วนใหญ่ได้รับบริการเงินกู้ร้อยละ 82.88 ที่ไม่ได้รับบริการเงินกู้ร้อยละ 17.12 ประเภทการกู้เงินจากสหกรณ์ ผู้ส่วนมากจะกู้เงินระยะปานกลาง ร้อยละ 53.81 รองลงมาเป็นการกู้เงินระยะสั้นร้อยละ 40.76 ในเรื่องของการชำระหนี้ที่ไม่ตามกำหนดสัญญาเพียงร้อยละ 11.71 การถือหุ้นส่วนใหญ่ร้อยละ 41.89 อยู่ระหว่าง 50-1,000 บาท มูลค่าหุ้นโดยเฉลี่ย 2,162 บาท เมื่อรวมทั้งหมดแล้วพบว่า มีจำนวนสมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ถือหุ้นในสหกรณ์มากกว่าค่าเฉลี่ย การฝากเงินส่วนใหญ่สมาชิกมีเงินฝากระหว่าง 100-1,000 บาท มี 58.51 เปอร์เซ็นต์ สมาชิกเพียงส่วนน้อยที่มีเงินฝากมากกว่า 3,000 บาท

3. ลักษณะทางสังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีจำนวนบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบในช่วงระหว่าง 3-5 คน ถึงร้อยละ 62.61 รองลงมาช่วงระหว่าง 6-8 คน ร้อยละ 20.27 และน้อยกว่า 3 คน ร้อยละ 12.61 การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม เช่น สมาชิกกลุ่มซึ่งจัดตั้งโดยกรมพัฒนาชุมชน กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มชาวสวนยาง ควบคู่กับการเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้อยละ 37.39 ส่วนใหญ่จะเป็น

เพียงสมาชิกสหกรณ์เท่านั้นถึงร้อยละ 62.6 ประสบการณ์ในการฝึกอบรม ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดได้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 97.3 ส่วนอีกร้อยละ 2.7 ไม่ได้รับการฝึกอบรม จำนวนครั้งของการฝึกอบรมมีมากที่สุดในช่วง 1-3 ครั้ง ร้อยละ 72.97 ในช่วง 4-6 ครั้ง ร้อยละ 14.42 และมากกว่า 6 ครั้ง ร้อยละ 9.9 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในช่วงมากกว่า 12 ปี ร้อยละ 39.19 น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 38.29 ระหว่าง 5-8 ปี ร้อยละ 14.41 และระหว่าง 9-12 ปี ร้อยละ 8.1 โดยเฉลี่ยแล้วเป็นสมาชิก 8.5 ปี การดำเนินธุรกิจผู้ให้ข้อมูลส่วนมากได้ร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ความถี่ในการดำเนินธุรกิจมากกว่า 12 ครั้ง ร้อยละ 36.03 ความถี่ในการดำเนินธุรกิจ ระหว่าง 1-4 ครั้ง ร้อยละ 35.59 ความถี่ในการดำเนินธุรกิจระหว่าง 5-8 ครั้ง ร้อยละ 19.82 ความถี่ในการดำเนินธุรกิจระหว่าง 9-12 ครั้ง ร้อยละ 4.96 และสมาชิกที่ไม่ได้ร่วมธุรกิจ ร้อยละ 3.60

4. ความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการซื้อสินค้าในราคายุติธรรม มีความต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีความต้องการรวมกันขายสินค้าให้ได้ราคาดี เป็นความต้องการในระดับที่มากที่สุด เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์มีเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับประชากรทั้งจังหวัดทำให้ไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าการเกษตรเท่าที่ควร เมื่อราคาสินค้าการเกษตรโดยเฉพาะราคาขายพาราตกต่ำตามภาวะเศรษฐกิจแล้ว ย่อมส่งผลให้รายได้ของสมาชิกสหกรณ์ตกต่ำด้วยเช่นกัน จึงทำให้สมาชิกมีความต้องการที่จะรวมกลุ่มกันขายสินค้าการเกษตร เพื่อที่จะลดต้นทุนด้านการผลิต การแปรรูปและการขนส่ง อันจะเป็นผลทำให้สมาชิกมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นส่วนความต้องการมีที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น ต้องการกู้ยืมเงิน ต้องการมีบ้านอยู่อาศัยที่ดีกว่าเดิม ต้องการเงินปันผล ต้องการเงินฝาก และเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับในสังคม เป็นความต้องการในระดับมาก ความต้องการในระดับปานกลาง และความต้องการในระดับน้อยที่สุด ผู้ให้ข้อมูลไม่ได้เลือกระบุ แต่ผู้ให้ข้อมูลได้ระบุความต้องการเป็นคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ เป็นความต้องการในระดับน้อย

5. แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าก่อนที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ก็เพื่อที่จะได้รับการวางแผนการเพาะปลูก ได้ถูกวิธี และตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเช่นกัน รวมถึงเพื่อที่จะได้รับการ

ศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ทำให้สมาชิกเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ เป็นความคิดเห็นที่มีความ
ความถี่สูงสุด ร้อยละ 97.3 ความคิดเห็นดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ถึง
กระนั้นก็ตามยังได้ระบุว่า เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว ผู้ให้ข้อมูลได้รับการศึกษา
อบรมในเรื่องสหกรณ์ ทำให้สมาชิกเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ เป็นความคิดเห็นที่มีความ
ถี่สูงสุดถึงร้อยละ 96.8 ความคิดเห็นดังกล่าว จึงอยู่ในประเภทของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อีกเช่นกัน

6. ความสัมพันธ์ของแรงจูงใจ ที่ผู้ให้ข้อมูลเลือกสูงสุดก่อนที่สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์
การเกษตร น่าจะมีความสัมพันธ์กับสถานภาพด้านบุคคล เช่น อายุ ด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้
ด้านสังคม เช่น จำนวนบุคคลในครอบครัว ด้านประสบการณ์ของการฝึกอบรม รวมถึงความถี่ในการ
ดำเนินธุรกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผู้ให้ข้อมูลได้ระบุถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวกับ
เรื่องการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์สูงสุดทั้งก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ และเมื่อเป็นสมาชิก
สหกรณ์แล้ว ผลการวิจัยตามสมมติฐานปรากฏว่าก่อนสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร การศึกษา
อบรมในเรื่องสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ รายได้ จำนวนบุคคลในครอบครัว ประสบการณ์ของ
การฝึกอบรม และความถี่ในการดำเนินธุรกิจ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ผลการวิจัย
ตามสมมติฐานปรากฏว่าเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้วการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ก็ไม่
มีความสัมพันธ์กับอายุ รายได้ จำนวนบุคคลในครอบครัว ประสบการณ์ของการฝึกอบรม เว้นแต่
ความถี่ในการดำเนินธุรกิจเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

(Recommendation)

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึง แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ปี 2535 ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อการพัฒนา
สหกรณ์ในด้านการรับสมาชิกเพิ่ม ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงาและจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งเป็นนโยบาย
ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 จึงขอเสนอ
ข้อควรพิจารณา ดังนี้

1. จากการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทางด้านบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นส่วนสำคัญ และส่วนปลีกย่อย ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้พิจารณาถึงแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ โดยจะพิจารณาเฉพาะประเด็นที่สำคัญ เช่น

1.1 อายุ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีอายุมาก ซึ่งสันนิษฐานได้ว่า ผู้ที่มีอายุมากจะเป็นผู้ที่มีเวลาว่างที่จะเข้าร่วมสมาคม พบประสังสรรค์ผู้คนทั่วไปได้มากกว่า รวมทั้งเป็นผู้ที่รู้จักมากของคนทั่วไป จึงทำให้เกิดการชักนำมาเป็นสมาชิกสหกรณ์มาก แต่เนื่องจากผู้สูงวัยเหล่านี้ขาดความคล่องตัวในการทำงาน อาจจะเป็นผลเสียต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ได้ถึงกระนั้นก็ตามสหกรณ์ก็ควรรับสมาชิกที่มีอายุมากไว้ด้วย เพราะการรับสมัครสมาชิกดังกล่าวไม่ได้ขัดแย้งต่อกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ แต่สหกรณ์ก็ควรให้สมาชิกอาวุโสซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป มีบทบาทในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ในบางตำแหน่ง เช่นตำแหน่งที่ปรึกษาของสหกรณ์

1.2 การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม ควบคู่กับการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ของกรมพัฒนาชุมชน สมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น อาจจะทำให้สมาชิกสหกรณ์ไม่ได้ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์เท่าที่ควร อาจจะเป็นผลให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ไม่มีความต่อเนื่อง เพราะสมาชิกสหกรณ์มีกลุ่มทางสังคมที่หลากหลายให้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นรัฐบาลควรมีนโยบายที่เด่นชัดในการช่วยเหลือเกษตรกร โดยให้เกษตรกรเลือกเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ในปัจจุบันนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรก็ได้ดำเนินการให้มีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทั่วทุกจังหวัดแล้ว ซึ่งจะเป็นแนวทางให้กลุ่มทางสังคมอื่น ๆ ด้วย

2. จากการวิจัยความต้องการในระดับที่มากของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ ความต้องการซื้อสินค้าในราคายุติธรรม และรวมกันขายสินค้าให้ได้ราคาดี ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของสมาชิก สหกรณ์ควรเร่งดำเนินการตามความต้องการของสมาชิกเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรสมัคร เป็นสมาชิกได้เพิ่มมากขึ้น

3. จากการวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงสุด ดังนั้น สหกรณ์การเกษตร ควรเร่งดำเนินการ ให้การศึกษาอบรมสมาชิกสหกรณ์ และวางแผนการผลิตให้ ตรงกับความต้องการของตลาด โดยสหกรณ์ควรเร่งดำเนินการ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีรายได้ทุกฤดูกาล

4. จากการวิจัยพบว่า เมื่อเกษตรกรเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว การศึกษา อบรมในเรื่องสหกรณ์มีความสัมพันธ์กันกับความถี่ในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นควรรีบเร่งให้ สมาชิก สหกรณ์ได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ซึ่งจะ เป็นผลให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เข้าร่วม ดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาด้านธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร ในอีก ระดับหนึ่ง

สหกรณ์แต่ละแห่ง แต่ละภูมิภาคอาจประสบปัญหาที่แตกต่างกันไป จึงควรจะได้มีการ ศึกษาถึงสาเหตุและหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2525. คู่มือการสอนวิชาการสหกรณ์ในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 2)
กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์.
- _____. ไม่ระบุปีพิมพ์. แผนส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ.2530-2534. กรุงเทพมหานคร : งานการพิมพ์กอง
ช่าง, กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กองฝึกอบรม. 2529. คำบรรยายในการฝึกอบรมกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร และ
สหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เทอดไทยพาณิชย์.
- คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา. 2528. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คุณพิมพ์อักษรกิจ.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. 2518. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2518. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาจิตวิทยาสังคม.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดิเรก ฤกษ์ทราย. 2527. กรมส่งเสริมการเกษตร หลักการและวิธีการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5)
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นำชัย ทนผล. 2529. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- _____. 2531. ความโน้มเอียงในชนิดของแรงจูงใจของเกษตรกรผู้นำในการทำงานส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร
แม่โจ้.

บุญเต็ม พันรอบ. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสังคมวิทยา,
คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประคอง กรรณสูตร. 2525. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
ภาควิชาการวิจัยการเกษตร, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสาธน์ ภัทรวงศ์. 2526. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และคิดแบบอเนกนัย. กรุงเทพมหานคร : ปริญญาพันธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประสาธน์ อิศรปริตตา. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. จิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประติพันธ์ อูปรมัย. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราณี รามสูตร. 2528. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บูรพาสาสน์.

ปัญญา ทิรัญศรีมี. 2529. ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพ-
มหานคร : บริษัท สารมวลชน จำกัด.

พรรณราย ทวีระประภา. 2529. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

พวงเพชร วัชรอยู่. 2526. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์, มหา-
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์. 2527. จิตวิทยาทั่วไป. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.

- มุกดา ศรียงค์. 2529. บุคลิกภาพที่สมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไวยัช เจียมบรรจง. 2522. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2527. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : อักษรพัฒนาพาณิชย์.
- สงวนศรี วิรัชชัย. 2527. จิตวิทยาเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศึกษาพร จำกัด.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526. จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์.
- สถิตย์ วงศ์สุวรรณค์. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : เจริญรัตน์การพิมพ์.
- สลิสสา เจริญพงศ์. 2525. รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการใช้จิตวิทยาในชั้นเรียน. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511. กรุงเทพมหานคร. (โรเนียว)
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2527. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.
- สุรางค์ จันทรเอม. 2523. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา. 2534. พังงา. กรุงเทพมหานคร : บุรณาสาสัน.
- อบรม สันติบาล. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. รวมทฤษฎีจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอ-เดียนส์โตร์.

อารี เพชรสุด. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุดม สำอางค์กุล. 2524. จิตวิทยาสังคม. เชียงใหม่ : คณะวิชาครุศาสตร์, วิทยาลัยครูเชียงใหม่.

Berelson, Band G. Steiner. 1964. Human Behavior. New York : Harecourt Brace and World, Inc.

Robert E. Franken. 1982. Human Motivation. University of Calgary. Calsornia : Books/Cole Publishing Company.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยแม่โจ้
MAEJO UNIVERSITY

ภาคผนวก ก.

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ภาควิชา

MAEJO UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง

แรงจูงใจของเกษตรกร

ในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนงา ปี 2535

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

โปรดขีดเครื่องหมาย (/) ลงในวงเล็บ หรือเติมข้อความในช่องว่าง
เลขที่ผู้ให้ข้อมูลก. สถานภาพส่วนบุคคล

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ บริบูรณ์ของท่านนับถึงปัจจุบัน.....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - () 1. ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา () 2. ชั้นประถมศึกษา (ป.4)
 - () 3. ชั้นมัธยมศึกษา () 4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 - () 5. อื่น ๆ ระบุ.....

ข. สถานภาพทางเศรษฐกิจ

4. รายได้ของครอบครัวในรอบปี พ.ศ.2535
 - 4.1. รายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร.....บาท
 - 4.2. รายได้นอกการเกษตร.....บาท
5. สถานภาพการถือครองที่ดิน
 - () เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งหมด จำนวน.....ไร่
 - () เช่า จำนวน.....ไร่
 - () ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน.....ไร่
6. จำนวนพื้นที่ดินที่ใช้เพื่อประกอบอาชีพทั้งหมด จำนวน.....ไร่

7. ท่านได้รับบริการกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตรบ้างหรือไม่
- () 1. ได้รับ
- () 2. ไม่ได้รับ (ข้ามไปตอบข้อ 10)
8. ถ้าท่านได้รับบริการกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตร ท่านกู้เงินประเภทใด
- () 1. ระยะสั้น
- () 2. ระยะปานกลาง
- () 3. อื่น ๆ ระบุ.....
9. ท่านได้ชำระหนี้เงินกู้ที่ท่านกู้จากสหกรณ์การเกษตร ตามกำหนดเวลาหรือไม่
- () 1. ตามกำหนด
- () 2. ไม่ตามกำหนด
10. ท่านถือหุ้นอยู่ในสหกรณ์การเกษตร มีมูลค่า.....บาท
11. ท่านมีเงินฝากในสหกรณ์การเกษตร หรือไม่
- () 1. มี
- () 2. ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 13)
12. ถ้าท่านมีเงินฝากในสหกรณ์การเกษตร ท่านฝากไว้เป็นจำนวนเงิน.....บาท

ค. สถานภาพทางสังคม

13. ท่านมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน.....คน
14. นอกจากท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว ท่านยังเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นหรือไม่
- () 1. เป็น
- () 2. ไม่เป็น (ข้ามไปตอบข้อ 16)

15. ถ้าเป็นท่านเป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์
- () กลุ่มเกษตรกร
- () กลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- () กลุ่มออมทรัพย์ของกรมพัฒนาชุมชน
- () กลุ่มชาวสวนยาง

16. ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านสหกรณ์บ้างไหม

- () 1. เคย
- () 2. ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 18)

17. ถ้าเคยเข้ารับการฝึกอบรม มีจำนวนกี่ครั้งในปีนั้น

- () 1. 1 - 3 ครั้ง
- () 2. 4 - 6 ครั้ง
- () 3. มากกว่า 6 ครั้ง

18. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มาแล้วเป็นเวลากี่ปี

- () 1. น้อยกว่า 5 ปี
- () 2. 5 - 8 ปี
- () 3. 9 - 12 ปี
- () 4. มากกว่า 12 ปี

19. ท่านได้ร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์บ้างหรือไม่

- () 1. ได้ร่วม
- () 2. ไม่ได้ร่วม (ข้ามไปตอบตอนที่ 2)

20. ถ้าท่านติดต่อและร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ในปีบัญชี 2534 มีจำนวนกี่ครั้ง

- () 1. 1 - 4 ครั้ง
- () 2. 5 - 8 ครั้ง
- () 3. 9 - 12 ครั้ง
- () 4. มากกว่า 12 ครั้ง

ตอนที่ 2 ข้อความต่อไปนี้แสดงถึงความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

โปรดแสดงความคิดเห็นต่อข้อความทั้งหมด โดยกาเครื่องหมาย _/ ลงในช่องความคิดเห็นตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	ระดับความต้องการ				
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยมาก
<p>เพราะสมาชิกสหกรณ์การเกษตร...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับในสังคม 2. มีความต้องการเป็นคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ 3. มีที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น 4. ต้องการกู้ยืมเงิน 5. ต้องการฝากเงิน 6. ต้องการมีบ้านอยู่อาศัยที่ดีกว่าเดิม 7. ต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น 8. ต้องการซื้อสินค้าในราคายุติธรรม 9. ต้องการรวมกันขายสินค้าให้ได้ราคาดี 10. ต้องการเงินปันผล 					

ตอนที่ 3 ข้อความต่อไปนี้แสดงถึงแรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ในจังหวัดพังงา (โปรดแสดงความคิดเห็นต่อข้อความทั้งหมด โดยกาเครื่องหมาย _/
ลงในช่องความคิดเห็นซึ่งตรงกับความรู้สึกของท่าน

3.1 เหตุผลก่อนจะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ธุรกิจที่จูงใจก่อนสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	ความคิดเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
1. เพื่อจะได้รับบริการในธุรกิจการเงินของสหกรณ์การเกษตร		
1.1 เพื่อจะได้กู้ยืมเงินโดยมีอัตราดอกเบี้ยถูก (Mat)		
1.2 เพื่อจะได้มีสถานที่รับฝากเงินใกล้บ้านของท่าน (Mat)		
		(Aff)
2. เพื่อจะได้รับบริการธุรกิจการซื้อหรือจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาขายแก่สมาชิกในราคาถูกและคุณภาพดี		
2.1 เพื่อจะได้ซื้อวัสดุการเกษตร เช่น จักรวีตยาง บัว ยาบราน-คัตวูพีช ฯลฯ (Mat)		
2.2 เพื่อจะได้ซื้อสินค้าบริโภคและอุปโภค เช่น ข้าวสาร แฝบ สบู่ ฯลฯ (Mat)		
3. เพื่อจะได้รับบริการธุรกิจการขายหรือรวบรวมผลิตผลของสมาชิกเพื่อจัดการขายผลิตผลทางการเกษตร		
3.1 เพื่อจะได้รวมกลุ่มขายยางพาราในราคาสูง (Aff)		
3.2 เพื่อจะได้รวมกลุ่มขายผลิตผลทางการเกษตรอื่นให้ได้ราคาสูง		
4. เพื่อจะได้รับบริการในธุรกิจการเกษตรและบำรุงที่ดิน		
4.1 เพื่อจะได้ใช้บริการเครื่องจักรกลจากรัฐและสหกรณ์ฯ (Aff)		
4.2 เพื่อจะได้รับบริการเรื่องการบำรุงที่ดิน (Aff)		

ธุรกิจที่จูงใจก่อนสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	ความคิดเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
5. เพื่อจะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างใกล้ชิด เช่น กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มอาชีพกิจสงเคราะห์ (Aff)		
6. เพื่อจะได้รับบริการในธุรกิจการส่งเสริมการเกษตร		
6.1 เพื่อจะได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร เช่น การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ (Ach)		
6.2 เพื่อจะได้วางแผนการเพาะปลูกได้ถูกวิธีและตรงกับความต้องการของตลาด (Ach)		
7. เพื่อจะได้รับการศึกษาอบรม		
7.1 เพื่อจะได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ทำให้สมาชิก เข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ (Ach)		
8. เพื่อจะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการประกันการบรรเทาภัย ร่วมกัน เช่น มีการประกันผลผลิตทางการเกษตร การประกันชีวิต ของสมาชิก (Ach)		
9. เพื่อจะ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ เช่น สหกรณ์ จัดบริการบัตรด่วนในการรักษาพยาบาลให้กับสมาชิก (Ach)		
10. เพื่อจะเป็นครอบครัวที่มีหน้ามีตาในหมู่สมาชิกด้วยกัน (Pre)		
11. เพื่อจะได้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ (Pre)		
12. เพื่อจะได้เป็นที่รู้จักของสมาชิก เป็นพื้นฐานในการเป็นผู้นำระดับ ต่าง ๆ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกผู้แทน ราษฎร (Pre)		
13. เพื่อจะได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ดีเด่น (Pre)		

3.2 สอบถามสิ่งที่ตั้งใจเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว

ธุรกิจที่ตั้งใจเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว	ความคิดเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ได้รับบริการในธุรกิจการเงินของสหกรณ์		
1.1 ได้รับการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ (Mat)		
1.2 ได้ฝากเงินในสหกรณ์ที่ใกล้บ้านท่าน (Mat)		
2. ได้รับบริการธุรกิจการซื้อ		
2.1 ได้ซื้อวัสดุการเกษตร เช่น จักรรีดยาง บัว ยาบปราบ- ศัตรูพืช ฯลฯ (Mat)		
2.2 ได้ซื้อสินค้าบริโภคและอุปโภค เช่น ข้าวสาร แป้ง สับ ฯลฯ (Mat)		
3. ได้รับบริการธุรกิจการขายหรือรวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อจัด การขายผลผลิตทางการเกษตร		
3.1 ได้รวมกลุ่มขายยางพารา (Aff)		
3.2 ได้รวมกลุ่มกันขายผลผลิตการเกษตรอื่น ๆ (Aff)		
4. ได้รับบริการในธุรกิจบริการและบำรุงที่ดิน		
4.1 ได้ใช้บริการเครื่องจักรกลจากรัฐและสหกรณ์ฯ (Aff)		
4.2 ได้รับบริการเรื่องการบำรุงดิน (Aff)		
5. ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เช่น กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ กลุ่มสตรีสหกรณ์ (Aff)		

ธุรกิจที่สนใจเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้ว	ความคิดเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
6. ได้รับบริการในธุรกิจการส่งเสริมการเกษตร		
6.1 ได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร เช่น การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ (Ach)		
6.2 ได้รับการวางแผนการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ (Ach)		
7. ได้รับการศึกษาอบรม		
7.1 ได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องสหกรณ์ ทำให้สมาชิกเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ (Ach)		
8. ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการประสานการบรรเทาภัยร่วมกัน เช่น มีการประสานผลิตผลทางการเกษตร การประกันชีวิตของสมาชิก (Ach)		
9. ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ เช่น สหกรณ์จัดบริการบัตรด่วนในการรักษาพยาบาลให้กับสมาชิก (Ach)		
10. ได้รับการนับหน้าถือตาในหมู่สมาชิกด้วยกัน (Pre)		
11. ได้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ (Pre)		
12. ได้เป็นที่รู้จักของสมาชิก เป็นพื้นฐานในการเป็นผู้มีระดับต่าง ๆ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกผู้แทนราษฎร (Pre)		
13. ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ดีเด่น (Pre)		

ภาคผนวก ค.

ตารางแสดงสัดส่วนการคัดเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร

Population Size	CONFIDENCE			
	90%	95%	97.5%	99%
10	9	9	9	9
15	14	14	14	14
20	10	19	19	19
25	22	23	23	24
30	27	27	28	28
35	31	32	32	33
40	34	36	37	37
45	38	40	41	42
50	42	44	45	46
55	45	48	49	50
60	49	52	53	55
65	52	55	57	59
70	55	59	61	69
75	58	62	65	67
80	61	66	69	71
85	64	69	72	75
90	67	73	76	79
95	70	76	80	83

ตาราง (ต่อ)

Population Size	CONFIDENCE			
	90%	95%	97.5%	99%
100	73	79	83	87
110	78	85	90	94
120	83	91	97	101
130	88	97	103	108
140	92	102	109	115
150	96	108	115	122
160	100	113	121	129
170	104	118	127	135
180	108	122	132	141
190	111	127	138	147
200	115	131	143	153
210	118	136	148	159
220	121	140	153	165
230	124	144	157	170
240	127	147	162	176
250	130	151	167	181
260	132	155	171	187
270	135	150	175	192
280	137	162	180	197

ตาราง (ต่อ)

Population Size	CONFIDENCE			
	90%	95%	97.5%	99%
290	140	165	184	202
300	142	168	188	206
320	146	174	195	216
340	150	180	203	225
360	154	186	209	233
380	153	191	216	241
400	161	196	222	249
420	164	200	229	257
440	167	205	234	264
460	170	209	240	271
480	173	213	245	278
500	175	217	250	285
550	181	226	262	300
600	186	234	273	315
650	191	241	283	328
700	195	248	292	340
750	199	254	301	352
800	202	259	308	362
850	205	264	315	372

ตาราง (ต่อ)

Population Size	CONFIDENCE			
	90%	95%	97.5%	99%
900	208	269	322	382
950	210	273	328	390
1000	213	277	334	399
1100	217	284	345	414
1200	220	291	354	437
1300	224	296	362	439
1400	226	301	369	450
1500	229	305	376	460
1600	231	309	382	469
1700	233	313	387	477
1800	235	316	392	484
1900	236	319	397	491
2000	238	322	401	498
2200	241	327	409	509
2400	243	441	415	519
2600	245	334	421	528
2800	246	337	426	536
3000	248	340	430	543
3500	251	346	439	557

ตาราง (ต่อ)

Population Size	CONFIDENCE			
	90%	95%	97.5%	99%
4000	253	350	446	569
4500	255	354	452	578
5000	256	356	456	585
6000	258	361	463	579
7000	260	364	468	606
8000	261	366	472	612
9000	262	363	475	617
10000	263	369	478	622

ภาคผนวก ง.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อสกุล : นางสาวสุมภาวดี พัฒนกิจ

วัน เดือน ปี เกิด : 3 มีนาคม 2504

จังหวัดที่เกิด : นครศรีธรรมราช

- วุฒิการศึกษา :
- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีทุ่งสง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช 2521
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 2523
 - ประโยควิชาชีพ (ปวช.เกษตรกรรม) วิทยาลัยเกษตรกรรมตรัง 2524
 - ประโยควิชาชีพชั้นสูง (ปวส.พืชกรรม) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช 2526
 - เทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (ทษ.บ) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ 2528
 - เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ทษ.ม) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ (2535)
- ประวัติการทำงาน :
- นักวิชาการสหกรณ์ 3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา 2528
 - นักวิชาการสหกรณ์ 4 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา 2530
 - เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ 5 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา 2533
 - เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ 5 สำนักงานสหกรณ์จังหวัด-นครศรีธรรมราช 2535
- ผลงานทางวิชาการ :
- คู่มือของสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรพังงา จำกัด 2529
 - คู่มือระเบียบของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา 2530
 - วี ดี โอ ประชาสัมพันธ์หน่วยงาน "สหกรณ์วันขึ้นที่นครศรีธรรมราช" 2535
 - วิทยานิพนธ์เรื่อง "แรงจูงใจของเกษตรกรในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา ปี 2535"